ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE

ازتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة: إيلينا دروشيان

1000 Լ.Ո. 7ԻՐԵ ՏԱՐԻ, ԹԻԹ 24 (19324) ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 1 ԱՊՐԻԼ 1996 10 ԷՋ

HI-TECH COMPUTER SERVICES

Ամսական միայն 65 $

վճարելով ստացէք INTEL Pentium 120 տիպի 1 GigaByte Hard Disknվ եւ 8 MBytes RAMnվ համակարգիչ:

INTERNET-Ի ՊՈՒՐԾ ՀԱՄԱՐԵՍ ՄԻԱՅՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԹԵԱՄԲ

Հեռածայնի տեղական գիծով համակարգչային INTERNET ցանցին անդամակցելու, ժամական վարձով անոր միանալու կամ նամակագրութեան կարելիութիւն:

ԼՈՒՍԱՎ ԱՄՍԱՎՃԱՐԻ ԴՐՈՒԹԻՒՆ

Պուրճ Համուտ, հեռ. 584443, E-mail: hcs@inco.com.lb

ԺԻՒՔԷ ՊԻՏԻ ԿՏՐԷ ՔՐԵՄՈՆԻ «ՄՐՑԱՆԻՇ»Ը

ՓԱՐԻԶ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ֆրանսացի դէտեր կ՚ըսեն, թէ վարչապետ Ալէն Ժիւփէ իր ամէնէն վատ օրերը ետին ձգած է: Բազմաթիւ քննադատներ նախատեսած էին, թէ Ժիւփէի պաշտօնավարութեան ժամանակաշրջանը կրնայ ընկերվարական Էտիթ Քրեսոնի 10.5 ամսուան (1991-92) պաշտօնավարութեան ժամանակաշրջանէն կարճատեւ ըլլալ:

Հինգշաբթի օր, ան Քրեսոնի մրցանիշին պիտի հասնի:

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ «ՍԽԱԼ»Ի ԴԷՄ «ՔԱԹԻՈՒՇԱ»ՆԵՐ՝ ԴԷՊԻ ԳԱԼԻԼԻԱ

Հարաւային Լիբանան - Հիւսիսային Իսրայէլ կոտին ապրեցաւ պայթուցիկ չարաթավերջ մը, իսրայէլեան ռմբակոծումի մը հետեւանքով, կորիսրայէլացի բանւորներ փորձեցին արդարացնել՝ ըսելով, որ սխալմամբ ռմբակոծած են Հարաւային Լիբանանի մէկ գիւղը:

Արդարեւ, Շարաթ օր իսրայէլեան ռումբեր ինկան Եաթէրի մէջ, խլելով 2 գոհ եւ քանի մը վիրաւոր: Իսրայէլացի բանբեր մը ըսաւ, որ ռմբակոծումը «սխալմունքի հետեւանք էր»: Այս պատճառաբանութիւնը չէր կրնար համոզել Հարաւի Դիմադրութիւնը, որ սպառնաց հակահարձակ եւ գիշերը կործածաղրեց սպառնալիքը (մանրամասնութիւնները տեսնել 2րդ էջ):

«Հըզպոլլա»ի արձակած սպառնալիքէն առաջ իսրայէլեան ռումբակոծումը:

Շարաթավերջի երկու օրերու կարգացումները ուշագրաւ նկատուեցան պետերու համար, մէկ աւելի պատճառներով: Արդարեւ, նկատելի էր, որ Հարաւի ռմբակոծումն ու 2 անմեղ գոհերու արձանագրումը, նաեւ՝ անոնց դիմաց դէպի Իսրայէլ 30 «Քաթիուշա»ներու արձակումը անցան համեմատաբար անաղմուկ, մինչդեռ «Քաթիուշա»ներուն անցեալի արձակումներու պարագային, Իսրայէլ ադմուկ կը բարձրացնէր եւ Դիմադրութիւնը կ՚ամբաստանէր 1993ի ամրան գինադուլի խախտելու յանգանքով: Դէտերը նաեւ նկատեցին, որ «սխալմունքով ռմբակոծումի» իսրայէլեան պատճառաբանութիւնը համոզիչ չէր, այլ անոր ետին պէտք է փնտռել այլ պատճառներ, մանաւանդ, որ այս սահմանափակ բռնկումը յաջորդեց Ուաշինկթընի մէջ տեղի ունեցած ծանօթ խորհրդաժողովին, այն պահուն՝ երբ խաղաղութեան բանակցութիւնները «սառնարան» դրուած են:

ՌՈՒՍԻԱ - ՊԻԵԼՈՌՈՒՍԻԱ ՄԻՈՒԹԵԱՆ Ի ՆՊԱՍՏ ՅՈՅՑ

Զարմանալի չէ, որ Պիելոռուսիոյ նամակալուվարները չատագովեն Ռուսիոյ հետ միացման համաձայնագիրը: Տակաւին, ծանօթ են այն պատճառները, թէ Պիելոռուսիոյ գործարանները ինչո՞ւ չեն բաւիր առանց Ռուսիոյ հետ միութեան վերանասատումին: Սակայն ինչպէ՞ս բացատրել «ժահակոմճեան» նկատուղներու կողմէ ցոյցի մը ընթացքին սա երկու արտայայտութեանց մէկտեղումը. «Ազկի ազգայնականութիւնը» եւ «Սլաւ ժողովուրդներու միացումը կ՚ուզենք»: Արդեօք Պիելոռուսիոյ ազգայնականները մոռցած են թէ իրենք ալ սլաւ են...

ՄԻՆՍՔ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ).- Մօտաւորապէս 30 հազար համայնավարներ եւ անոնց դաշնակիցները Կիրակի օր ցոյց մը կատարեցին Պիելոռուսիոյ մայրաքաղաք Մինսքի մէջ, գօրակցութիւն արտայայտելու համար Ռուսիոյ եւ Պիելոռուսիոյ միջեւ միութիւն յայտարարող Ելցին - Լուքաշենքօ ծանօթ համաձայնագրին: Այս ցոյցը հակապեցութիւն մըն էր այն ցոյցին, որ տեղի ունեցած էր ճիշդ չարաթ մը առաջ՝ յիշեալ համաձայնագիրին վարդապետին եւ որուն մասնակցողները դատապարտած էին միութեան համաձայնագիրները:

Ցոյցին մասնակիցները ըսին, որ Պիելոռուսիոյ գործարանները կանգ առած են եւ կը յուսան, որ Ռուսիոյ հետ միացումով, անոնք վերստին բանին: Անոնք բարձրացուցած էին տախտակներ, որոնց վրայ արձանագրուած էին. «Ռուսիա - Պիելոռուսիա միացում», «Անկցի ագգայնականութիւն», «Սլաւ ժողովուրդներու միացումը կ՚ուզենք»:

Զախակոմճեանները Շարաթ օր թուղթիկներ բաժնած էին, ժողովուրդին կոչ ուղղելով որ մասնակցին ցոյցին: «Ագգայնականները կը փորձեն տարաձայնութիւններ տարածել, թէ մեր կերիչխանութիւնը պիտի վնասուի: Անոնք սուտ են», կ՚ըսէին թուղթիկները:

Պետական լրատու աղբիւրներ եւ պատկերասփիւռ յայն արձագանգ եղան Կիրակիի ցոյցերուն: Պիելոռուսիոյ խորհրդարանը Երեքշաբթի օր պիտի վաւերացնէ համաձայնագիրը:

ԵԼՑԻՆ ՉԵՉԵՆԻՈՅ ՄԷՋ ՉԻՆԱԴՈՒԼ ԿԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐԷ

ԹԻԽՈՄԻՐՈՎ - ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՉԻՆԱԴՈՒԼԸ՝ ԱՆԿԱՐԵԼԻ

Ռուսիոյ նախագահ Պորիս Ելցին երէկ յայտարարեց, թէ ռուսական ուժերը Չեչենիոյ մէջ իրենց յարձակողականը պիտի դադրեցնեն կիրակի կէս գիշերին եւ պիտի սկսին կարգ մը գօտիներէ հեռանալ մասնակիօրէն: Չեչենիոյ 15 ամսուան պատերազմին վերջ տալու եւ վերընտրութեան իր հաւանականութիւնները աւելցնելու նպատակով, մշակուած նախաձեռնութիւնը հրապարակելով, Ելցին յստակ դարձուց, թէ ուժերուն մէկ մասը Չեչենիա պիտի մնայ, իսկ «ահարեկչական որեւէ արարքի» պարագային, հակահարձակութիւններ անմիջական պիտի բլլայ:

Միւս կողմէ, Ելցին պատրաստակամութիւն յայտնեց անջատողական ղեկավար Ճոհար Տուտաեւի հետեւորդ ուժերուն հետ բանակցութեան ձեռնարկելու, թէեւ ան չէր տեսներ, որ նման բանակցութիւններ միջնորդներու խոդովակով տեղի պէտք է ունենան:

Ան ըսաւ, թէ բանակցութիւնները անհրաժեշտ են րմբոստ շրջանին մէջ խաղաղութիւն, հանդարտութիւն եւ կայունութիւն հաստատելու համար:

Ելցին կովկասեան շրջանը ուժ դրկած էր Դեկտեմբեր 1994ին, չեչեններու անկախութեան պահանջը ճգմելու համար: Յարդ առնուազն 30 հազար գոհ արձանագրուած է: Նախագահը խոստովանած է, թէ տապնապը Յունիս 16ին նախագահական ընտրութեանց իր վերընտրութեան դէմ ցցուող գլխաւոր խոչընդոտներէն մէկն է:

«ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ԴԱՒԱՃԱՐ ՉԿԱՅ»

Ելցինի յայտարարութիւններէն կարճ ատեն ետք, Չեչենիոյ մէջ ռուսական ուժերու հրամանատար կօր. Վիաչեսլաւ Թիխոմիրով կատարեց յիշեալ յայտարարութեան հակադրուող յայտարարութիւն մը: Ան ըսաւ, որ Չեչենիոյ մէջ պատերազմական գործողութեանց անմիջական դադրեցումը անկարելի է եւ ով որ կը կարծէ, թէ 31 Մարտը պիտի բլլայ սահմանագիծ մը, կը սխալի, որովհետեւ նման բան իրականանալի չէ:

ԱՆՁԱՏՈՒՄԸ ԱՐՏՕՆԵԼԻ ՉԷ

Շարաթ օր, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Եւգենի Փրիմաքով յայտնած էր, թէ Չեչենիոյ Ռուսական Դաշնակցութենէն անջատումը պիտի չարտօնուի: Ան հաւաստած էր, թէ չրջանին տապնապին խաղաղ լուծում մը անհրաժեշտ է, չեչտելով հանդերձ, որ Ռուսիոյ հողային ամրողջականութիւնը,

8

15 APPARTEMENTS DE QUALITE ENCORE DISPONIBLES!

• 3 chambres • salon • salle à manger • cuisine
• 2 salles de bains • vue dégagée • 2 ascenseurs...

Salle d'exposition 550 m²
Dépot 1400 m²
Magasins 5m 1/2 hauteur

PARK JDEIDEH
(Proximité Collège de la Sagesse)

à 55,000 U.S. $ tout étage
Financement jusqu'à 15 ans.

A la demande du client, une garantie de livraison sera délivrée par la BANQUE SARADAR SAL

projet signé ARA YEREVANIAN & FILS S.A.R.L.

SAYFCO

BEC Tower, Autostrade Jal El Dib, 10ème étage
Tel: 01.40 70 23 • Cell: 03.30 01 28 • 03.34 08 03

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ ՎԵՐՑՆԵԼՈՒ ԿՈՉ՝ ՏԵՄԻՐԷԼԻ

Հայ Դատի Ձանձնախումբը Ուաշինկթընէն հաղորդեց, թէ ամերիկեան խորհրդարանին մէջ Հայկական Հարցերու Պլոքի համաձնախագիծներ Էտուըրտ Փորթըր եւ Ֆրենք Փալոն կոչ ուղղած են Թուրքիոյ նախագահ Սիւլէյման Տեմիրէլի, որպէսզի «անմիջապէս եւ առանց պայմանի» վերցնէ Հայաստանի դէմ հաստատուած պաշարումը, նակառակ պարագային՝ Մարդասիրական Միջոցներու տրամադրութիւնները պիտի կիրարկուին Թուրքիոյ դէմ:

Մարտ 27 թուակիր նամակով մը, Փալոն եւ Փորթըր Տեմիրէլէն պահանջած են «արտօնել ամերիկեան մարդասիրական օժանդակութեանց Հայաստան փոխադրութիւնը, առանց խանգարելու»: Աւելի՛ն, խորհրդարանականները յայտնած են, որ եթէ պաշարումը չվերցուի, այդ պարագային Մարդասիրական Միջոցներու տրամադրութիւնները պիտի կիրարկուին Թուրքիոյ դէմ, զայն զրկելով տարիներէ ի վեր ամերիկեան արտաքին օժանդակութիւններէն:

Նամակին մէջ, Փալոն եւ Փորթըր Տեմիրէլի յիշեցուցած են, թէ «այս տարի Քոնկրէսը որդեգրեց Մարդասիրական Միջոցներու օրէնքը, որ Միացեալ Նահանգներու նախագահին պարտք կը դնէ վար դնելու օժանդակութիւնը այն երկիրներուն, որոնք կը խափանեն երրորդ երկրի մը նպատակագրուած ամերիկեան մարդասիրական օժանդակութիւնը: Նշենք նաեւ, թէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաստատած է, թէ Թուրքիա կը շարունակէ պաշարման տակ պահել Հայաստանը, ինչ որ ամերիկեան օրէնքի խախտում է»:

Անոնք Տեմիրէլի ուշադրութեան յանձնած են նաեւ, որ եթէ պաշարումը չվերցուի, այդ պարագային «Քոնկրէսը պիտի ստիպուի վարչակազմին պարտադրելու, որ Մարդասիրական Միջոցներու ենթադրած պատժամիջոցները գործադրէ Թուրքիոյ դէմ»:

ՏԵՄԻՐԷԼ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԻ ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆԷՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՆՈՒՂՂԱԿԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ԱՆԳԱՐԱ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ).- Թուրքիոյ նախագահ Սիւլէյման Տեմիրէլ Կիրակի օր Անգարա վերադարձաւ, Միացեալ Նահանգներ եւսրեայ իր այցելութենէն ետք, որուն ընթացքին, ան տեսակցութիւն ունեցած էր նախագահ Պիլ Քլինթընին հետ:

Տեմիրէլ ըսաւ, թէ այցելութիւնը աւիթ մը եղած է երկկողմանի յարաբերութեանց եւ միջազգային հարցերուն «բաց, անկեղծ եւ յայնածիր գնահատումի կատարելու»:

Կառավարութիւնը, խորհրդարանը եւ ամերիկեան առեւտրական շրջանակները ընդունեցին, թէ ոչ կրօնական, ժողովրդավար, ուժեղ եւ կայուն Թուրքիա մը, ի չահ ապատ աշխարհին, ներառեալ՝ Միացեալ Նահանգներու է, ըսաւ Տեմիրէլ:

Այցելութեան ընթացքին, 2 երկիրները կնքած են տուրքերու մասին համաձայնութիւն մը, որ կրկնակի տուրքերու դրութիւնը կը ջնջէ եւ առեւտրական չահարկումներուն կարգ կու տայ:

ՔԻՆՔԸԼ ՍՈՒՐԻԱՅԷՆ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԷՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՏԱՐՀԱՄՈՂԵԼ ՕՃԱԼԱՆԸ

ՊՈՆ, 30 (ՌԷՈԹԸՐ).- Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարարը Քինքըլ Շարաթ օր կոչ ուղղեց Սուրիոյ եւ Լիբանանի, որպէսզի օգտագործեն իրենց ազդեցութիւնը՝ համոզելու համար քիւրտ գինեալները ետ կենալու իրենց ոճրային արարքներէն եւ սպառնալիքներէն, յայտնեց բաներ մը:

Քիւրտիստանի Աչխատաւորական Կուսակցութեան ղեկավար Ապտալլա Օճալան Ուրբաթ օր յայտարարած էր, որ իր չարժումին գինեալ պաչքարը պիտի ընդարձակէ Թուրքիոյ հարաւ - արեւելեան չրջաններուն մէջ եւ անձնասպանական գործողութիւններ պիտի կազմակերպէ, եթէ Անգարա մերժէ բանակցիլ իրենց հետ: Ան սպառնաց նաեւ գինեալ գործողութիւններու թիրախ դարձնել Թուրքիոյ գրօսաչրջիկութեան չահարեր մարգը:

Քինքըլ դատապարտեց Օճալանի սպառնալիքները եւ Սուրիոյ եւ Լիբանանի իր պաչտօնակիցներուն առաքած հեռագիրներուն մէջ պահանջեց, որ անոնք համոզեն քիւրտ ղեկավարը հրաժարելու իր ծրագիրէն:

ԻՐԱՔ ամբաստանեց Միացեալ Նահանգները, պիտակելով, որ անոնք միջամուխ կը դառնան իր ներքին տարւոյ, որ անոնք միջամուխ կը դառնան իր ներքին հարցերուն՝ բանակցութիւններ ծրագրելով իրարու համարտ քիւրտ չարժումներու միջեւ, որոնք իրարու դէմ կը կռուին հիւսիսային չրջաններու մէջ: Իրաք կը հակադարձէր յատկապէս այն լուրերուն, որոնց համաձայն՝ ամերիկացի բարձրաստիճան պաչտօնատար մը չաբաթներ պիտի այցելէ Ապրիլին՝ հաչտեցընելու համար հակամարտ խմբակները:

ԻՍՐԱՅԷԼ - ՀԱՐԱՒ ԳՕՏԻՆ ԱՀԱՋԱՆԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԷՋ

ԵԱԹԵՐԻ ՄԷՋ 2 ՁՈՐ՝ «ՍԽԱԼՄԱՄԲ» ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄԻ...

Հարաւի կացութեան չուրջ Շարաթ օր սրած մտավախութիւնները երկկ թուլացում արձանագրեցին, երբ բագմաթիւ աղբիւրներ հաղորդեցին, որ յայնածիր չփումներու չնորհիւ, կարելի եղած է համոգել իսրայէլեան կառավարութիւնն ու «Հըզպալլա»ն, որպէսզի ետ կեանան կիննուորական յաւելեալ գործողութիւններէ:

Հարաւի կացութիւնը արագ վատթարացում արձանագրեց, երբ Շարաթ օր իսրայէլեան ռմբակոծումի հետեւանքով Եաթէր գիւղին մէջ սպաննուեցան լիբանանցի երկու երիտասարդներ եւ վիրաւորուեցան քանի մը ուրիշներ, իսկ «Հըզպալլա», հակադարձելով իսրայէլեան վայրագութեան, նոյն գիշերը եւ երկկ առաւօտուն «Քաթիուշա»ներով ռմբակոծեց Հիւսիսային Իսրայէլի մէջ 3 բնակավայրեր: «Փինիւլ»ի եւ այլ աղբիւրներ հաղորդեցին, որ ղպի Հիւսիսային Իսրայէլ արձակուած մօտ 30 «Քաթիուշա»ները պատճառ դարձած են մէկ իսրայէլացի քաղաքացիի վիրաւորուելուն եւ նիւթական վնասներու:

Եաթէրի ռմբակոծումէն անմիջապէս ետք, իսրայէլեան իշխանութիւնները կոչ ուղղեցին չրջանի բնակիչներուն՝ ուղղուիլ դէպի ապաստանարաններ, որմէ ետք անոնք դուրս եկան երկկ յետմիջօրէին՝ իսրայէլցի պատասխանատուներու հաւաստիացումներու հիման վրայ:

«ՍԽԱԼՄՈՒՆՔ»

Իսրայէլ ընդունեց, որ իր ուժերը ռմբակոծած են Եաթէրը եւ պատճառ դարձած երկու քաղաքացիներու սպաննութեան. բանակային բանբերները ըսին, որ ատիկա «սխալի մը հետեւանք էր»:

Եաթէրի ռմբակոծումը նոյն ձեւով մեկնարանեց Իսրայէլի վարչապետ Շիմոն Փերէս, որ խոստովանեցաւ թէ «այս անգամ ռմբակոծման թիրախը ոչ թէ ահարեկիչներ էին, այլ քաղաքացիներ»:

Փերէս բսաւ, որ ռմբակոծումէն ետք, իսրայէլեան կառավարութիւնը խնդրած է Միացեալ Նահանգներէն, որպէսզի օգտագործէ Սուրիոյ վրայ իր ազդեցութիւնը եւ Դամասկոս, իր հերթին, համոգէ «Հըզպալլա»ն ետ կեներու յաւելեալ հակադարձումներէ:

Փերէս չեչտեց, որ Իսրայէլ չահագրգռուած է իր հիւսիսային սահմանի վրայ ապահովութեան հաստատումով եւ նպատակ չունի վնաս պատճառելու քաղաքացիներուն:

Իսրայէլի պաշտպանութեան փոխ նախարար Ուրի Օր յայտարարեց, որ իսրայէլեան կառավարութիւնը յայնածիր չփումներու ձեռնարկած է, կանխարգիլելու համար չրջանի ապահովութեան վիճակին վատթարացումը: Ան յայտնեց, որ չփումները ընդգրկած են նաեւ Սուրիան, տրուած րլլալով, որ Դամասկոս ազդեցութիւն ունի «Հըզպալլա»ի վրայ եւ ի վիճակի է գսպելու անոր հակադարձումները:

Օր վստահեցուց, որ չփումներ տուած են դրական արդիւնքներ, այլպէս իսրայէլեան իշխանութիւնները կոչ պիտի չուղղէին Գալիլիոյ չրջանի բնակիչներուն, որ դուրս գան իրենց ապաստանարաններէն:

Արտաքին գործոց նախարար Էհուտա Պարաք, իր հերթին, հաղորդակցութեան մէջ մտաւ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Ուորրըն Քրիսթաֆըրի հետ, մինչ Ուաշինկթընի մէջ Իսրայէլի պեսպանն նոյն ուղղութեամբ չփումներ հաստատեց ամերիկացի այլ պաշտօնատարներու հետ:

«ՀԸԶՊԱԼԼԱ». ՊԻՏԻ ՀԱՐՈՒԱԾԵՆՔ

«Հըզպալլա» երկկ յայտարարեց, որ Հիւսիսային Իսրայէլի ռմբակոծումը տակաւին ամրողջական հակադարձութիւնը չէ Եաթէրի մէջ պատահած ողբերգութեան եւ աւելցուց, որ յարմար պահուն, Դիմադրութիւնը կրնայ դիմել այլ գործողութիւններու:

«Հըզպալլա»ի ընդհանուր քարտուղար շէյխ Հասան Նասրալլա խորհուրդ տուաւ Հիւսիսային Իսրայէլի բնակիչներուն՝ քանի մը օր եւս մնալու իրենց ապաստանարաններուն մէջ: Ան նկատել տուաւ, որ չի կրնար րսել, թէ ո՛ր ժամուն Դիմադրութիւնը անգամ մը եւս կրնայ «Քաթիուշա»ներ արձակել դէպի անոնց բնակավայրերը:

ԼԻՔՈՒԻԴԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Լիքուտ կուսակցութիւնը յայտարարեց, որ «Հըզպալլա»ի գործունէութիւնը գսպելու նպատակով, Իսրայէլ պէտք չէ վրստահի Սուրիոյ, այլ պէտք է ձեռնարկէ ահարեկչութիւնը արմատախիլ ընելու ուղղութեամբ կտրուկ քայլերու: Լիքուտ պիտի տուաւ, որ փոխանակ Դամասկոսի հետ բանակցութիւններ վարելու. Իսրայէլ պէտք է «Հըզպալլա»ի դէմ շարժման մէջ դնէ բանակը:

ՈՒԱՅԶՄԱՆ. ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ...

Իսրայէլի նախագահ Էզկր Ուայզման յայտարարեց, որ կարելի չէ հանդուրժել, որ Հիւսիսային Իսրայէլը շարունակ մնայ «Հըզպալլա»ի սպառնալիքի ենթակայ: Գալիլիոյ չրջանը այցելութեան մը րնթացքին, Ուայզման վստահեցուց, որ կառավարութիւնը «բան մը պիտի րնէ» կացութիւնը փոխելու համար: Ան րսաւ, որ Գալիլիա իր յաջորդ այցելութեան րնթացքին, չրջանը րոլորովին տարբեր վիճակի մը մէջ պիտի րլլայ:

Հիւսիսային Իսրայէլի կիննուրական պատասխանատու Ամիրամ Լեւին, իր հերթին, յայտարարեց, որ իսրայէլեան բանակը պիտի հարուածէ «Հըզպալլա»ն «յառաջիկայ օրերու գարպացումներու լոյսին տակ»:

«ՍԽԱԼ» ԹԷ...

«Փինիւլ»ի եւ լիբանանեան բանակի մասնագէտները երկկ միասնարար քննութիւն րացին Եաթէրի ռմբակոծման չուրջ, ստուգելու համար իսրայէլեան աղբիւրներու հաղորդած տեղեկութիւններու հաւաստիութիւնը:

Քննութիւնները ցոյց տուին, որ Եաթէրը հարուածած ռումբերը թնդանօթի ականներ չեն, այլ օդ կամաք հրթիռներ եւ հաւանարար արձակուած են կիննուրական ուղղաթիռներէ: Նշենք, որ իսրայէլացիք նախապէս հաղորդած կ՚ին, թէ ռմբակոծումը կատարուած է «սխալմամբ» հրետանիի միջոցով:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՆԳ ՆԱՀԱՆԳԻ ԸՆՏՐԱՆՔԸ

Երեսփոխանական ընտրութիւններուն օրինագիծին չուրջ կեցուածքները եւ կարծիքները համապրելու ճիգին մէջ եղող երեսփոխանները կը խորհին, թէ սահմանադրականօրէն ճչդուած ժամկէտէն 2 չարաթ առաջ, այս հարցին առնչութիւր կը նչանակէ, թէ որոշումներուն տկրերը յստակ կեցուածք չունին, ինչ որ կրնայ առիթ տալ որեւէ որոշումի կամ գաղափարի յայտնարերման՝ օրինագիծին մէջ րարեփոխութեան իմաստով:

Այս չրջագիծին մէջ, ականատես երեսփոխան մը գործի լծուեցաւ, բացայայտելու համար օրինագիծին մէջ նահանգային դրութեան հիման վրայ վարչական բաժանումներու պատճառները:

Վերոյիչեալ երեսփոխանին համաձայն, վարչական բաժանումներու դրութիւնը սերտօրէն առնչուած է լիբանանեան հայրենիքին եւ պետութեան կազմաւորման հետ: Ֆրանսական եւ աւելի առաջ Օսմանեան իշխանութիւններուն օրերուն վարչական տնօրինումներու կառոյցը մնաց նոյնը: Բայց երբ հռչակուեցաւ Լիբանանի անկախութիւնը, կառավարիչ Կուրօ յարմար նկատեց Լիբանանի կացուած 4 պաւառները մտցնել Լեռնալիբանանի վարչակազմին մէջ: Այս հիման վրայ, Կուրօ Լիբանանը բաժնեց 4 նահանգներու եւ վարչական երկու անկախ չրջաններու: Երբ Տի Քայլա իշխանութեան հասաւ, ան Լիբանանը բաժնեց 11 նահանգներու, իսկ երբ Էմիլ Էտէ 1929ին կազմեց իր կառավարութիւնը, ապա ան յայտարարեց, որ Լիբանանը պիտի բաժնէ 5 նահանգներու:

Երեսփոխանը կը նկատէ, որ հետեւարար 5 նահանգներու հիման վրայ ընտրական չրջաններու կազմութեան ընտրանքը այդպէս ալ չէ եղած եւ ոչ ալ դիպուածի արդիւնք է: Հինգ նահանգներու բաժնելու ընտրանքը իր արմատները ունի պատմութեան մէջ:

Երեսփոխանին համաձայն, յատկապէս Լեռնալիբանանի մէջ ընտրութիւններու չուրջ ծագած տարակարծութիւնները կրնան մասնատել ու վտանգել համակեցութիւնը փոխանակ գայն զօրացնելու, աւելի արմատացնելու գործօն րլլալու: Ան անհրաժեշտ կը համարէ, որ գտնուի տարագ մը որմէ ոչ պատմութիւնը տուժէ, եւ ոչ ալ ապագան: Եւ որովհետեւ կրնան կարգ մը անձնասորութիւններ տուժել, պայման է, որ անիկա ապահովէ նաեւ անոնց չահերը:

Հետեւարար, երեսփոխանը անհրաժեշտ կը համարէ Լեռնալիբանանի նահանգի մէջ համախոհութիւն գոյացնելու քայլերը, պիտի րլլան առաջիններն այդ փոխանցելու աւելի յայն տարողութիւններու եւ չրջագիծերու մէջ:

ԱՀՄԵՏ ԶԷՅՆ

(«ԱԱՖԻՐ»էն)

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԳԵԼԱԿՈՒՄԸ ՄԵՐԺԵԼՈՎ

ԼԻԲԱՆԱՆ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՈՍՏԻԿԱՆԸ ՉԷ

ԿԸ ՅԱՅՏՈՒՐԱՒ ՊՈՒԷԶ

Արտաքին գործոց նախարար Ֆարէս Պուէյզ Շաբաթ օր յայտարարեց, որ այնքան ատեն, որ իսրայէլեան ուժերը գրաւուած կը պահեն լիբանանեան շրջաններ, Լիբանան պիտի չստիպէ Հարաւի Դիմադրութեան Ուժերուն, որ դադրեցնեն հակաիսրայէլեան գործողութիւնները:

Ֆրանսացի թղթակիցներու հետ ղրոյցի մը ընթացքին, Պուէյզ ըսաւ, որ եթէ լիբանանեան կառավարութիւնը դադրեցնէ Դիմադրութեան գործունէութիւնը, ապա Լիբանան պիտի վերածուի իսրայէլեան սանմանին հսկող ոստիկանի: «Մենք կը մերժենք ստանձնել այդ պարտականութիւնը», աւելցուց Պուէյզ:

Պուէյզ շեշտեց, որ Իսրայէլ յստակօրէն պէտք է յայտարարէ Հարաւէն քաշուելու իր պատրաստակամութիւնը, նախքան ապահովութեան որեւէ ուրացի քննարկում: Ան աւելցուց, որ յաջորդ քայլը պիտի ըլլայ իսրայէլեան զօրքերու հեռացման ժամանակացոյցի ճշդումը, զոր պիտի հաստատէ լիբանանեան-իսրայէլեան զինուորական մասնագէտներու միացեալ յանձնախումբը: Պուէյզ ըսաւ, որ այդ յանձնախումբի պարտականութիւնը պիտի ըլլայ նաեւ ճշդել այն միջոցառումները, որոնք պիտի երաշխաւորեն լիբանանեան-իսրայէլեան պետական սանմանի ապահովութիւնը:

Անդրադառնալով շրջանի քաղաքական իրավիճակին, Պուէյզ դիտել տուաւ, որ խաղաղութեան գործընթացը կը գտնուի անդամալոյծ վիճակի մէջ, սակայն յոյս յայտնեց, որ Իսրայէլի ընտրութիւններուն մէջ ներկայ վարչապետ Շիմոն Փերէսի յաղթանակով արաբ-իսրայէլեան բանակցութիւնները նոր թափ ստանան:

Խօսելով Լիբանանի մէջ բնակութիւն հաստատած պղեստինցիի 400 հազար գաղթականներու ապագային մասին, Պուէյզ ըսաւ, որ Իսրայէլի հետ խաղաղութեան համաձայնագիր կնքելէ ետք, անոնք «այս կամ այն ձեւով» պէտք է վերադառնան իրենց տուները՝ Պաղեստին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՑ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՊԱՏԵՂՈՒԹԻՒՆ Կ՚ԸՆԾԱՅԷ ԱՐՏԱՔԻՆ ՍՓԻՒՌՔԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ, ՈՐ ՀԵՌԱԿԱՅԱ ԿԱՐԳՈՎ, ԱՌԱՆՑ ՏԱՐԻՔԻ ԵՒ ՍԵՌԻ ՆԿԱՏԱՌՄԱՆ ԿԱՄ ԿՏՐՈՒԵԼՈՒ ԻՐԵՆՑ ԱՌՕՐԵԱՅ ԶԲԱՂՈՒՄԷՆ, ՍՏԱՆԱԼՈՒ ԲԱՐՁՐԱԿԳՈՅՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄ ՀԵՏԵՒԵԼ ՁԻՒՂԵՐՈՒ ՄԷՋ.-

•ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ •ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՒՌՆԱԼԻԶՄ •ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ ԵՒ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾ •ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ •ՍՏԱՐԼԵԶՈՒՆԵՐ •ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄՈԴԵԼԱՒՈՐՈՒՄ •ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՆՈՐԱՋԵՒՈՒԹԻՒՆ:

ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԻՆ *ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԵՈՒՆԵՍԿՕՅԻՆ* ԿՈՂՄԷ ԵՒ Ի ԶՍՐՈՒ ԵՆ *ՄԱԿԻ ԱՆ'ՒԱՄ* ԲՈԼՈՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ:

ԲԱՑԱՌԻԿ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ:

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ՝

ՀԵՌ. 44-34-54, 88-27-30, ՓԱՔՍ՝ 88-27-30, ՓՈՍՏԱՐԿՂ՝ 113 - 5186 ՊԷՅՐՈՒԹ - ԼԻԲԱՆԱՆ

ՀԱՍՑԷ՝ ՊԷՅՐՈՒԹ, ԽԱԼԻԼ ՊԵՏԵԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻԻ 167:

«ՆԱՅԻՐԻ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՍՊԱՆՈՒՆԱԼԻՔ ՈՒ ՆԱԽԶՈՒՐՇԱՅՈՒՄ

ՀԱՄԱԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՎՆԱՍԵՆ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

Կ՚ԸՍԷ ՍԻՆԻՈՐԱ

Ապրիլ 4ին, խորհրդարանի չէնքին առջեւ բողոքի նստացոյցի դիմելու վերարերեալ Աչխատաւորական Համադաչնակցութեան որոչումը երկկ ժրխտական արձագանգներ գտաւ կառավարական չրջանակներու կողմէ:

Էյեմտական հարցերու պետական նախարար Ֆուատ Սինիորա երկկ յայտարարեց, որ Աչխատաւորական Համադաչնակցութեան արձակած «ծայրայեղական կոչերն ու անտրամաբանական պահանջները» ի վերջոյ վնասարար պիտի րլլան նոյնինքն աչխատաւորներուն համար, որոնք ի վիճակի չեն կրելու տնտեսական ցնցումներու ժրխտական հետեւանքները:

Սինիորա պիտել տուաւ, որ ամսականներու 7ի առ հարիւրի յաւելումը պիտի քայքայէ էյեմտական կայունութիւնը եւ առիթ պիտի տայ «կործանարար հրրդեհի մը, զոր կարելի պիտի չրլայ հակակչռել»: Ան րսաւ, որ ամսականներու 10 առ հարիւրի յաւելումը ծանր պիտի ազդէ նաեւ կառավարութեան պիւտճէին վրայ, պարտադրելով 145 միլիառի յաւելեալ ծախս: Իսկ անդրադառնալով Համադաչնակցութեան գործադուլի սպառնալիքին, Սինիորա րսաւ, որ գործադուլի իւրաքանչիւր օր երկրի տնտեսութեան կը պատճառէ 40 միլիոն տոլարի վնաս, որուն պատճառով, վնասներ կը կրեն նաեւ սովորական աչխատաւորները:

ՄԻՋԱԶԱՒՈՒԻ.
«ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՐԹԱԿ»

Փոխադրութեանց նախարար Օմար Միսքաուի յայտարարեց, որ Համադաչնակցութիւնը ընդդիմադիր գործիչներու համար կր ծառայէ իրրեւ քաղաքական հարթակ, ուրկէ անոնք կր յուսան պայքար տանիլ կառավարութեան դէմ:

Միսքաուի րսաւ, որ ընդդիմադիրները, փոդարկուելով աչխատաւորական պահանջներու ետին, կր փորձեն իրենց տեղրչկորոնգնել քաղաքական համակարգին մէջ եւ նախընտրական այս հանգրուանին, իրենց անուններր վառ պահել քաղաքացիներու լիչողութեան մէջ:

ԱՊԱՐԱՆՔԻ ԴԷՄ
«ԵՐԿԽՕՍՈՒԹԻՒՆ»

Տնտեսութեան նախարար Եասին Ժապէր կոչ ուղղեց Համադաչնակցութեան՝ եղարձ կատարելու նստացոյցի որոչումն եւ վերադառնալու երկխոսութեան սեղանին: Ան Լիբանանի պետական չահերուն վնասակար համարեց Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաքի աչքերուն առջեւ ցուցադրուելիք բողոքի տեսարանները, Համադաչնակցութեան Խորհուրդ տալով ապրուստի հարցերը պահել ներքին քննարկման ծիրին մէջ:

ՆՍՏԱՑՈՒՑԻ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԸ ԿՐԿՆԵԼՈՎ

ՊԻՏԻ ՉԲԱՒԱՐԱՐՈՒԻՆՔ ԱՄՍԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՅԱՒԵԼՈՒՄՈՎ

Կ՚ԸՍԷ ԱՊՈՒ ՌԸՉՔ

Աչխատաւորական Համադաչնակցութեան նախագահ Իլիաս Ապու Ռըզք երեկ յայտարարեց, որ Փրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաքի Պէյրութ այցելութեան օրը, խորհրդարանի չէնքին առջեւ նստացոյցի դիմելու որոչումը կը միտի ճնշումի ենթարկել կառավարութիւնը, որպէսզի պատասխանատուութեամբ վերաբերի աչխատաւորական պահանջներուն եւ ընդհանրապէս երկրի ապրուստի ընկերային դժուարութիւններուն նկատմամբ:

Ապու Ռըզք րսաւ, որ եթէ նոյնիսկ կառավարութիւնը իր յառաջիկայ նիստին որոչէ բարձրացնել ամսականները, Համադաչնակցութիւնը վերատեսութեան պիտի չենթարկէ նստացոյցի որոչումը, որովհետեւ Համադաչնակցութեան նպատակը բոլոր պահանջներու իրագործումն է:

ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ ՇԱՂԿԱԶԱՐԴ

Լիբանանի բոլոր եկեղեցիները երեկ զգեցած էին իւրայատուկ դիմագիծ, Մաղկազարդի տօնին առիթով, որ, ըստ աւանդութեան՝ կը նկատուի Մանուկներու Տօն:

Քանի մը օր առաջ նամեցող ձմեռը արդեն իր տեղը զիջած էր գարնանային արեւին, որ կիզիչ ըլլալու սանմանին մօտեցած էր: Այս մթնոլորտին մէջ, գունագեղ զգեստներով եւ զարդարուած մոմերով մանուկներ իրենց ծնողներուն կողմէ առաջնորդուած էին եկեղեցի, գարունը կենդանի ծաղիկներով դիմաւորելու համար...

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սիրելի հայրենակիցներ,

Այսօր Արցախը իր խորհրդարանով, կառավարութեամբ եւ բանակով իրողապես անկախ հանրապետութիւն մըն է: Շնորհիւ Արցախի բանակին մղած յաղթական կռիւներուն, մինչեւ 1994 ամրան սկիզբ, պատմական Արցախի գրեթէ ամբողջ տարածութիւնը կ՚ազատագրուէր, եւ ապա դիւանագիտական հաստատումով Լ.Ղ.Հ.ի իշխանութիւնները կը ձեռնարկեին վերականգնումի աշխատանքներուն:

Պատերազմի ժամանակ, Սփիւռքի հայութիւնը Արցախին թիկունք կանգնեցաւ շատով օգնութեան որոշ չափի օժանդակութիւն տրամադրելով (դեղորայք, սնունդեղէն, հագուստեղէն եւ նման ազատամարտիկներու ընտանիքներուն պատրաստ գումարներ):

1994ի ամրան հաստատուած դիւանագիտական, սակայն, Արցախի հայութիւնը գտնուեցաւ տնտեսական եւ ընկերային ծանր տագնապի դիմաց. պատերազմը բնաջնջած էր արդէն իսկ սնանկացած համայնավարական գիւղատնտեսութիւնը. բազմաթիւ քաղաքներ եւ գիւղեր աւերուած էին, հազարաւոր ընտանիքներ որբացած, բազմահազար անգործ գաղթականներ. մէկ խօսքով Արցախը պատերազմէն դուրս եկած էր դիւանագիտական յաղթանակով, բայց նաեւ ընկերատնտեսական սարսափելի իրավիճակով:

Պէտք էր վերականգնել գրեթէ ամէն ինչ. համբաւներու նորոգութիւն, քանդուած տուներու, դպրոցներու եւ գործարաններու վերաշինութիւն, գիւղատնտեսական եւ նողագործական նոր ծրագիրներու մշակում եւ գործադրում, էլեկտրականութեան եւ ջուրի ցանցերու նորոգութիւն, ժողովուրդին մօտ բարոյական կորովի բարձրացման աշխատանք, այլ խօսքով անհրաժեշտ էր ապահովել մարդավայել կեանք ապրելու տարրական կարիքները:

Պէտք է հաստատել, որ Արցախի կառավարութիւնը, դիւանագիտական գործողութիւններուն նման, յանդուգն նախաձեռնողը եղաւ վերոյիչեալ վերականգնումի աշխատանքներուն:

Այս ծիրին մէջ, «Փրանս - Ղարաբաղ» կազմակերպութիւնը, Լ.Ղ.Հ.ի իշխանութիւններուն արտօնութեամբ, ձեռնարկած է Արցախի հարաւային Առաքելի ենթաշրջանի գիւղերուն վերաշինութեան գործին:

Վերջերս, Արցախի Օժանդակութեան Մարմինը «Փրանս - Ղարաբաղ» կազմակերպութենէն ստացաւ Ջորագիւղ եւ Ծամձոր գիւղերուն վերականգնումի գործը ստանձնելու առաջարկը: Մենք սկզբունքային համամտութիւն յայտնեցինք, որովհետեւ կարելի չէր մերժել Արցախը վերահաստատելու նպաստող աշխատանք մը:

Այս մասին առայժմ ուզեցինք միայն տեղեակ պահել Լիբանանի հայութիւնը, իսկ ծրագիրին մանրամասնութիւնները պիտի հաղորդենք հետագային:

ՍՏԱՑՄԱՆՔ

«ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՅԱՐՁԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ՄՈՒԽ ՇԱԼԱԶԵՐԸ ԵՒ ԻՆՔՆԱՀԱՏ ՀԱՅԱՏԱՌՆՋ ՇՐԱԳԻՐՆԵՐԸ»

(Դ. տպագրութիւն)

Հեղինակ՝ ՄՇԻԼԱՆ ՋԱՍՏ ՌԻՉԱՐԴ

ՊԷՅՐՈՒԹ, Կ. ՏՕՆԻԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱՏՈՒԹԻՒՆ, 1996: 328 էջ:

ԵԹԷ ՉԷՔ ՈՒԶՈՒՄ ՁԵՋ ՀԵԳՆԵՆ, ՀՐԱԺԱՐՈՒԷՔ ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՈՒՐՔ ՎՃԱՐԵԼՈՒ ՄՏՔԻՑ

Ստորեւ տրուածը «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի պատասխանատուներուն ամէն օր կատարած կոչերուն ընդառաջող հայու մը ոդիսականն է, որ առաջին ընթերցմամբ կը թուի զաւեշտական թուիլ: Սակայն անոր հեգնական տողերուն ետին թաքնուած է իրականութիւնը, թէ «ձեր լումաները գցէք Ազգային Տուրքի Սնտուկը» յանկերգողները այնքան ալ կազմակերպուած չեն իրենց դրամահաւաքի աշխատանքին մէջ:

Արդէն երկար ժամանակ Հայաստանի Հանրապետութեան լրատուութեան միջոցները հնարաւոր են անհնարին միջոցներով գովազդում են ազգային տուրքի գաղափարը: Ու Հ. Հ. քաղաքացիներին յորդորւում է չխնայել ժամանակը եւ թէկուզ մէկ լումայ վճարել իրրեւ ազգային տուրք: Ահա անսպառ մեր հայրենիքի լրատուութեան միջոցների, «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի հաւաստիացումներին, կառավարութեան եւ իշխանութիւնների խնդրանքին, ես Հայաստանի չարքաշ քաղաքացիս որոշեցի իմ ազգային տուրքը վճարել հայրենի պետութեանը:

Թւում է, թէ դրա համար պէտք է ուղղակի ներկայանալ «Խնայպանք»ի մօտակայ բաժանմունք ու այնտեղ որեւէ խնդրով հաստատ չի լինի: Մօտաւորապէս այսպիսի տրամադրութիւններով ստորագրուած՝ այցելեցի «Խնայպանք»ի Սպանդարեանի չրջանի մասնաճիւղի մօտակայ բաժանմունքը եւ բաժանմունքի աշխատակիցներին յայտնեցի իմ մտադրութեան մասին: Բաժանմունքի աշխատողները մի պահ չփոթուեցին, յետոյ ուշադիր հետապօտեցին արտաքինս եւ, որպէս այս ամէնի հետեւանք, ասացին, որ իրենք չեն կարող համաձայնել մուծում ընդունել համապատասխան ընկալագրերի պատճառով: Տրամաբանական է, որ այս փոքր միջադէպը իմ մէջ չէր կարող սպաննել հայրենիքի նկատմամբ ունեցած պարտքի վեհ զգացողութիւնը, եւ ես քայլերս ուղղեցի «Խնայպանք»ի հերթական մօտակայ բաժանմունքը: Այստեղ, ինչպէս արտայայտւում է Մայակովսկին, ինձ նայում էին «կակ վաֆիչու կապա» (ինչպէս որմազդի մէջի այծը): Ու սկսեցին հարցուփորձ, թէ՝ «կ ի՞նչ ձեւի կենդանի է ազգային տուրքը», կամ «հեռուանց, կ՚ուտի, թէ՝ մօտենաս նոր կ՚ուտի»: Ի հարկէ, առանց պատասխանելու «Խնայպանք»ի աշխատակցուհուն յուզող ակադեմական հարցին ես չարունակեցի ազգային վեհ առաքելութիւնս կատարելու ուղիներ փնտռել: «Խնայպանք»ի երրորդ բաժանմունքում, առանց չա-

7

ՊԱՐՍԿԵՐԷՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԵՐԷՆՈՎ

«Իրաւ – Նամէ» արեւելագիտական հանդէսին երեքամեայ արեւմտահայ արձակի տիրոյ լոյս տեսաւ *«Իրաւ – Նամէ»* մատենաշարի առաջին երկու գիրքերը:

Առաջին գիրքը հայերէն – պարսկերէն զրուցարանն է, որմէ կրնան օգտուիլ հայ եւ իրանցի բնիներգոդները: Երկրորդ գիրքը կը կոչուի *«Ահայէտ Ուենիամանց»*, որ 17րդ դարու իրանական երգիծախառն մատեան մըն է՝ *Մինջուան Նահանգներու եւ Եւրոպայի մէջ:*

Այս գիրքը առաջին անգամ ըլլալով թարգմանուած է հայերէնի:

«Իրաւ – Նամէ» հանդէսի գլխաւոր խմբագիր Գառնիկ Ասատուրեան տեղեկացուց, որ նոյն մատենաշարով ապագային կը նախատեսուի հրատարակել *«Հին եւ Միջնադարեան Աշխարհիկ Հայատառ Տպագրութեան եւ Իրանի Մէջ»*, *«Նմոյշներ Միջին Պարսկական (Պահլաւական) Գրականութենէ»* եւ *«Ծանօթամէ»*ի արձակ բնագիրին հայերէն ամփոփ թարգմանութիւնը, եւայլն:

Կը նախատեսուի նաեւ *«Իրաւ – Նամէ»*ի պարտկիրճին հրատարակութիւնը Իրանի մէջ:

Աւելցնենք, որ *«Իրաւ – Նամէ»*ի հայերէն տարբերակը նախկին Խորհրդային Միութեան տարածքին մէջ հրատարակուող միակ իրանագիտական հանդէսն է, որ տարածուած է Հնոյն Իրանի, Միացեալ Նահանգներու եւ Եւրոպայի մէջ:

ՊԱԱՍ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՍՈՒՐԻՈՅ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁՆԵՐՈՒՆ ԱՌԻԹՈՎ

Հովանաւորութեամբ Հալէպի Կուսակցապետ
ՄՈՇԱՄԷՏ ՍԱՓԻ ԱՊՈՒ ՏԱՆԻ

Նախագահութեամբ՝
Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ
ԳԵՐՇ. Տ. ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆԻ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի

ՋԱՏԿՈՒԱՆ ՄԻՋ - ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՏՈՂԱՆՑՔ

Մասնակցութեամբ՝
Գամիշլիի, Դամասկոսի, Լաթաքիոյ, Քեսապի, Պէյրութի եւ Հալէպի խումբերուն
Ընկերակցութեամբ՝
Հալէպի, Դամասկոսի եւ Գամիշլիի սկաուտական փողերախումբերուն

ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԲԱՐԵԿԱՄԱԿԱՆ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ
Հ.Մ.Ը.Մ. ՊԷՅՐՈՒԹ ԸՆԴԴԷՄ Հ.Մ.Ը.Մ. ՀԱԼԷՊ
Երկուշաբթի, 8 Ապրիլ 1996, կէսօրէ ետք ժամը ճիշդ 2ին,
Հալէպի Քաղաքապետարանի դաշտը:
Մրցումին պիտի յաջորդէ
ՄԻՋ-ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԱՅԻՆ ՏՈՂԱՆՑՔԸ

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ
Հ.Մ.Ը.Մ. ՊԷՅՐՈՒԹ ԸՆԴԴԷՄ Հ.Մ.Ը.Մ. ՀԱԼԷՊ
Կիրակի, 7 Ապրիլ 1996, երեկոյեան ժամը 7ին,
ԱՍԱՏ մարզասրահին մէջ:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ը ԻՐ ԲՈԼՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐՆ ՈՒ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐԸ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԷ
ՋԱՏԿԱԿԱՆ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ
Երկուշաբթի, 8 Ապրիլ 1996, երեկոյեան ժամը 10.30էն սկսեալ,
Արամ Մանուկեան Ժողովրդային Տան ԱՆԻ ճաշասրահը:
●ՃՈՒԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ – ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ:

ՏՈՄՄԵՐԸ ԿԱՐԵԼԻ Է ՍՏԱՆԱԼ՝
– Նպարավաճառ ԽՈՐԷՆ – *Նոր Գիւղ:*
– Վաճառատուն ԴԱԼԱՐ – *Ջուարթնոցի մօտ:*
– ՍՊԻՏԱԿ ճաշարան – *Վիլլաներ:*
– Գրատուն ՄԱԾՏՈՑ – *Ճեմարանի դիմաց:*
– Գրատուն ԿԻԼԻԿԻԱ – *Սիւլէյմանիէ:*
– Գրատուն ՍԱՐԳԻՍ – *Ազիզիէ:*

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ՎԱՐՉԱԽՈՒՄԲԻՆ ՀԱՄԱՐ ԵԿԱՄՏԱԲԵՐ ՉԷ

Ստորեւ կը ներկայացնենք հայրենի «Այժմ» շաբաթաթերթի թղթակիցներէն Դաւիթ Վարդանեանի *«Ժողովուրդը Վարչախումբին համար եկամտաբեր չէ»* խորագիրով յօդուածը, որ կ՚անդրադառնայ կանապան մարզերու մէջ ստեղծուած քաոսային եւ անմխիթար վիճակին, իշխող վարչախումբին անհեռատես քաղաքականութեան հետեւանքով:

Յօդուածը ինքնին խօսուն է եւ յաւելեալ մեկնաբանութիւններու չի կարօտիր: Անիկա սեւ ճերմակ պատկերներով կը նկարագրէ կացութիւնը:

Ինչու Հայաստանում չեն ստեղծւում աշխատատեղեր եւ ինչու է գործազրկութիւնը օրաւուր աճում:

Բազմիցս եմ նշել, որ Հայաստանում իշխանութեան կառուցուածքը կլանային է եւ կլանների ընտրանքի եկամտի հիմնական աղբիւրներն են արտասահմանեան վարկերը, նուէրատուութիւնը, սեփականաշնորհումը, եղած պետական ունեցուածքի վաճառքը եւ ինչ որ չափով առեւտուրը: Քանի որ այս թուարկուած աղբիւրները կապուած չեն ժողովրդի աշխատանքի հետ, ուրեմն շատ բնական է, որ կլանները շահագրգռուած չպէտք է լինեն մարդկանց համար աշխատատեղեր ստեղծելու հարցում: Նոյնիսկ կարելի է եզրակացնել, որ կլաններին Հայաստանը պէտք է առանց ժողովրդի, որովհետեւ այդ ժողովուրդը իրենց եկամուտ չի տալիս:

Խորհրդային շրջանում տեղի էր ունենում մօտաւորապէս ֆեոդալական տիպի շահագործում: Այսինքն ժողովուրդը աշխատում էր, ստեղծում էր ինչ-որ բարիք, որը ընտրանքը վերաբաշխում էր շատ անհաւասար, բայց մարդկանց ինչ-որ բան հասնում էր: Ընտրանքը շահագրգռուած էր, որ ժողովուրդը աշխատի՝ կոլխոզ-սովխոզները, գործարանները աշխատեն. նորանոր գործարաններ էին կառուցւում: Փաստօրէն գործի էր դրւում մարդկանց եւ ֆիզիքական եւ մտաւոր ուժը: Առաջանում էր յաւելեալ արժէք, որը անհաւասար էր բաշխւում:

Քանի որ Հայաստանը ներկայիս իշխող քաղաքական ընտրանքին պէտք է առանց աշխատող ժողովրդի, մեծ չափերի է հասնում արտագաղթը, որի դէմը չի առնւում. ոչինչ չի արւում, որպէսզի մարդկանց համար աշխատատեղեր ստեղծուեն:

Ընկերութեան իմքերից ամենամեծը գիւղացիութիւնն է, որը հողի սեփականատէր դարձաւ: Աշխարհի բոլոր երկրներում գիւղացիութիւնը դժուարութեամբ է դիմանում շուկայական յարաբերութիւններին: Ուստի վայելում է պետական հովանաւորութիւնը. պետութիւնը իր վրայ է վերցնում գիւղատնտեսութեան աշխատանքի, պարարտանիւթերի, քիմիական նիւթերու ապահովումը, գիւղացիներին տրւում են երկարաժամկէտ վարկեր, ապահովագրւում է կառավարւող շուկան: Հայաստանում ամէնը բացակայում է: Գիւղատնտեսութիւնը մատնուած է ինքնահոսի, գիւղացիութեան շահագործում իսկ չկայ: Իշխանութիւնների մօտեցումը այսպիսին է. այդ հողը տուել ենք՝ ինչ ուզում էք արէք, ինչպէս ուզում էք վարուէք, ուզո՞ւմ էք՝ վաճառէք եւ գնացէք Հայաստանից: Գիւղացիները անելանելի վիճակում են յայտնուել եւ բանով ինչ-որ կերպ նոր մշակելով կարողանում են իրենց ընտանիքները առաջին անհրաժեշտութեան սնունդամթերքով ապահովել: Բայց դա էլ կայուն գործընթաց չի կարող մնալ: Քանի գնալ՝ դժուարանալու է: Չի լուծւում ջրի պրոբլեմը, որը կապուած է էլեկտրաէներգիայի հետ: Այստեղ պետութիւնը չի կարող խուսափել գիւղատնտեսութեան հետ շփումից: Կը գայ ժամանակ, որ գիւղացին նոյնիսկ իր փակ բնատնտեսութիւնը չի կարող վարել:

Այդպիսի փակ բնատնտեսութիւնը չի խթանում աշխատանքը. խթանում է արտագաղթը: Արդէն նկատելիօրէն աճում է չմշակուած հողերի քանակը:

Երկրորդը կրթութեան ոլորտն է: Կրթութիւնը խթանուում է, երբ պետութիւնը իր առաջ որոշակի նպատակներ է դրել եւ ստեղծում է համապատասխան դաշտ, որ տուեալ սերունդը համապատասխան գիտելիքներ է ձեռք բերում եւ ապա օգտակար դառնում այդ ոլորտին: Քանի որ չկան հեռանկարային ծրագրեր եւ իշխանութեան եկամտի աղբիւրները կապ չունեն մարդկանց կրթութեան մակարդակի հետ, այդ հարցն էլ մատնուած է ինքնահոսի: Ուսուցիչների աշխատավարձերը ցածր են, դասագրքեր չեն տպւում. այսինքն կրթութեան ոլորտում միջոցներ չեն ներդրւում, քանի որ այդտեղից եկամուտներ չկան: Իշխանութիւնների համար շատ աւելի շահաւետ է պիտճեի միջոցները մտցնել առեւտրի ոլորտ եւ եկամուտներ ստանալ: Նրանք կրթութեան մէջ հեռանկարային ապագայ չեն տեսնում եւ աճող սերունդը նրանց համար հետաքրքրութիւն չի ներկայացնում:

Գիտութեան ոլորտը եւս ապագայ չունի: Գիտութիւնը այն դէպքում է սկսում արդիւնք տալ, երբ երկարաժամկէտ ներդրումներ են կատարւում: Քանի որ առեւտրի ոլորտը աւելի արագ է արդիւնք տալիս, ներդրումներն այդտեղ են արւում:

Մշակոյթը եւ մարմնամարզը նոյնպէս հեռանկարային չեն դիտւում. բաւարարւում են քարոզչական ու բարեգործական քայլերով:

Դասակարգային միւս շերտը՝ երկրաչափական - արհեստագիտական եւ բանուորական, նոյնպէս հետաքրքրութեան առարկայ չէ: Պէտք է արտադրութիւն լինի, որպէսզի այդ մարդիկ կարողանան աշխատել, բայց քանի որ իշխանութիւնը նման ծրագրեր չունի, այդ մարդիկ փաստօրէն մատնուած են անգործութեան: Ինչի՞ կը վերածուեն բանուորները ու երկրաչափները՝ մի մասը կ՚արտագաղթեն, միւս մասը կարճ ժամանակում կը դառնայ մանր արհեստաւոր: Աշխատանքի ապարեզ կ՚ապահովուի սոսկ նոր առաջացած դասակարգային առեւտրականութեան համար, որի մէջ ընդգրկում են է՛ւ վաճառողները է՛ւ մատակարարները: Այդուհանդերձ այդ շերտը նոյնպէս չի կարող ընդլայնուել:

Ներկայ վարչակարգը ստեղծել է այնպիսի տնտեսական համակարգ, որտեղ քաղաքական ընտրանին ունի անօրինական եկամուտներ եւ այդ եկամուտները կախուած չեն ժողովրդի աշխատանքից: Բնականաբար մեծ հզօրութիւն է պահանջում այդ ընտրանին եւ ժողովրդի միջեւ

ԴԱՒԻԹ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

«ԱՅԺՄ» ՕՐԱԹԵՐԹ

ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

●*ԿԼԷՆՏՅԷԼԻ Հայ Նպաստավորեցի եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ «Լարք» երաժշտական ընկերակցութեան նոր տան պաշտօնական բացումը:*

●ՍԱՆ ՖԵՐՆԱՆԴՈ հովիտին մէջ գտնուող Սրբոց Նահատակաց Ազգային «Տիգրանեան» վարժարանի «Տիգրանեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ դասախօսութիւն մը՝ *«Փարիզի Դրական Սիրուհիը եւ Զարեհ Սրուանի»* նիմայով:

Ներքր ներկայացուց ափսոսական գրամենտատու, եու. Սի.էյ.էյ. համալսարանի «Նարեկացի» հայագիտական ամպիոնի վարիչ, դասախօս Մարմ Նշանեան:

Ձեռնարկը հովանաւորած էր «Համագգային»ի Հովիտի մասնաճիւղը:

●*ԿԼԷՆՏՅԷԼԻ մէջ յոյս տեսաւ Հրագդանի (Պարկեւ Շիրինեան) երկրորդ հատորը՝ «Մտերմութեան Մէջ Վերապրումներ» խորագիրով:*

Հեղինակը գիրքը նուիրած է Համագգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան, ուր կը ներկայացնէ իր յուշերն ու կապերը, գորս անցեալին ունեցած էր Համագգայինի հիմնադիր անդամներուն եւ «Գասպար Իփէկեան» թատերախումբին հետ:

●ՊԸՐՊԷՆՔԻ մէջ տեղի ունեցաւ Հ.Յ.Դ. «Նիկոլ Աղբալեան» կոմիտէութեան Հայ Կեդրոնի բացումը:

Բացման հանդիսութեան ներկայ գտնուեցան շուրջ 200 ազգայիններ:

●*ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ Հայ կեդրոնի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Համագգայինի «Գուսան» երգչախումբին համերգը, նուիրուած՝ Արցախի ազատագրական պայքարի ծրդ տարեդարձին:*

●ՐԻՏԻՈՅ Թեմի Ուսումնական Խորհուրդի նիստերով Հայաստանէն Հալէպ ժամանեց հոգեբանուհի դոկտ. Անահիտ Աբրահամեան – Միհիսեան:

Հալէպի «Լիւսի Շաւիթ» սրահին մէջ ան խօսեցաւ հոգեբանութեան առնչուող նիւթերու շուրջ, որոնք ուղղուած էին ազգային վարժարաններու ուսուցիչ-ուսուցչուհիներուն:

Բանախօսը այցելած է նաեւ Դամիշլի եւ ունեցած է հրապարակային ելոյթներ:

●ՆԻԿՈՍԻՈՅ «Ափոքալիփս» *ցուցասրահին մէջ տեղի ունեցաւ կիպրահայ գեղանկարիչ Ձոն Կէվհէրեանի ցուցահանդէսին բացումը, հովանաւորութեամբ Կիպրոսի Խորհրդարանի նախագահ Ալեքսիս Ղալանոսի:*

●ԿԼԷՆՏՅԷԼԻ մէջ տեղի ունեցաւ հայկական պղինձեղիրներու ցուցահանդէս-վաճառքը:

Ցուցադրուեցան շուրջ 300 առարկաներ, որոնք երկու տարբեր ամիսաներու պղնձեական հատամածոներն էին:

Նշենք, որ իրերը հատամուած են 1600ական թուականներէն մինչեւ 1920 տարիները:

ՓՐՈՖ. Ռ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ՎԵՐԱՊՐՈՂՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌԷ

Պատմաբան փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեան Հայկական Յեղասպանութենէն վերապրած եւ 1915էն առաջ Օսմանեան Կայսրութեան մէջ ծնած անձեր կը փնտռէ, անոնց յուշերը հարցապրոյցի միջոցաւ ձայներիզի վրայ արձանագրելու համար:

Յառաջիկայ ամիսներուն փրոֆ. Յովհաննէսեանի բանաւոր պատմութեան դասընթացքին հետեւող ուսանողներ պիտի ժամադրուին վերապրողներու հետ եւ անոնց բնակարանին մէջ պիտի արձանագրեն անոնց վկայութիւնները:

Եու. Սի. Էլ. էյ.ի Հայկական Բանաւոր Պատմութեան հաւաքածոն ներկայիս աւելի քան 500 նման հարցապրոյցներ կը պարփակէ: Փրոֆ. Յովհաննէսեան յոյս ունի, որ յառաջիկայ ամիսներուն կատարուելիք հարցապրոյցները աւելի եւս պիտի ճոխացնեն հաւաքածոն:

Այս առթիւ Յովհաննէսեան կը նշէ, որ «վերապրողներու մեծամասնութիւնը տեղեկութիւններով ճոխ, սակայն եւ այնպէս տակաւին չարձանագրուած յուշեր ունին իրենց ընտանիքին, տան եւ համայնքին մասին, իրայ Ցեղասպանութենէն առաջ, կամ անոր յաջորդող ժամանակաշրջաններուն»:

Պատմաբանին համաձայն՝ «կարեւոր է ու այժմէական, որ մենք իրենց իսկ բառերով ու ձայնով կարելի եղած չափով պահպանենք անոնց այս փորձառութիւնը: Ժամանակը մեր դէմ կ՚աշխատի, նկատի ունենալով որ անցնող իւրաքանչիւր տարի աւելի եւս կրնսորացնէ վերապրողներու վտիտ շարքերը»:

Քաջալերելի է, որ անոնք՝ որոնք գիտեն նման անձերու մասին, իրենց վերապրող ապգականներուն եւ բարեկամներուն անուններ փոխանցեն հեռաձայնելով հետեւեալ թիւերուն.

Օրուան ընթացքին՝ (310) 825-3375, երեկոյեան՝ (301) 471-4890 թիւերուն (*քուո.*-001)

24 ԱՊՐԻԼ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. ՅԻՇԵՆՔ ՈՒ ՈԳԵԿՈՉԵՆՔ

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 81ԱՄԵԱԿ

ԵՒ ԿԸ ԹԵԼԱԴՐԵՆ ՈՐ ՄՈՌՆԱՑՆՔ...

«Եղեռնը պատմութեան անցած է. իսկ պատմութիւնը կը ծառայէ միայն իբրեւ դաս. ճոյն սխալը գործելէ խուսափելու. հետեւաբար մոռցէք այլեւս...»: Այս պատասխանը կը ստանանք ամէն անգամ որ արդարութիւնը կը պահանջենք միջազգային ատեաններէն: Այսպիսի մեկնաբանութիւններով մոռնալ կը թելադրեն մեզի մեծ տերութիւնները: Մոռնալ մեր հոգիներուն, գիտակցութեան եւ ենթագիտակցութեան մէջ քանդակուած արիւնոտ պատկերները:

Ինչո՞ւ մոռնալ, երբ դեռ ճոյն գազանը անպատիժ մնացած ըլլալուն պատճառով առանց վարանելու նոյն վայրագութիւնները կը գործադրէ այսօր քիւրտերուն դէմ եւ կը սպառնայ վաղը «անգամ մը եւս դաս տալ» մեզի անմիջապէս որ ճարկը գայ:

Ինչպէ՞ս մոռնալ, երբ դեռ կը կրենք անոր հետեւանքը:

Երբ դեռ վերապրողները հակառակ իրենց յառաջացած տարիքին, արցունքով կը պատմեն, զայն ու անէծքով կ'արտասանեն թուրքին անունը:

Երբ դեռ չեն կրնար ներել:

Երբ Եղեռնին երեք տարեկան մանուկը այսօր, ութսուն տարիներ ետք, պզտիկ պեդուկով մը, իր ենթագիտակիցէն դուրս կը բերէ այնպիսի սարսափելի պատկերներ, որոնք տարիներով անուղղակիօրէն տանջած են իր հոգին եւ պատճառ դարձած շատ մը դէպքերու ու դժբախտութիւններու, եւ ստեղծած հիւանդագին հոգեվիճակներ հետեւանքները, որոնց կազմութեան վերյիշեալ դրդապատճառներուն քաջապէս կր հաւատայ հոգեբուժական գիտութիւնը:

Երբ մահով մահ չգտնող այդ հոգեվիճակները ու վշտոտ ապրումները անգիտակցաբար ժառանգած են ու կը ժառանգեն իրերայաջորդ սերունդները:

Երբ Եղեռնի սերունդը դեռ ամենայն գիտակցութեամբ կը վկայէ...

Անոնցմէ ոմանք մեկ շունչով կը պատմեն այն բոլոր իրադարձութիւնները՝ տեղահանութենէն ու ջարդէն սկսեալ մինչեւ Ափիւոք իրենց հաստատութիւնը, տեղահանութիւնու թնականներու մանրամասնութիւնները: Ոմանք ճնշուած ու փորձեն քրքրել իրենց յիշողութիւնը վայրերու, ուղղութեանց եւ ժամանակի տարողութեանց վերաբերող բաժիններուն գծով ճշգրիտ վերարտադրումներ կատարելու ի խնդիր. յատկապէս անոնք՝ որոնք կոտորածի օրերուն տարիքով շատ փոքր եղած են եւ բնականաբար չեն կրցած ըմբռնել օրերու տեւողութիւնը, սակայն խորապէս ազդուած ու տառապած են տեղի ունեցած դէպքերէն եւ զանոնք կը յաջողին ճկարագրել ամենայն թարմութեամբ:

Իսկ ոմանք, աւելի տարեցները, հակառակ իրենց ներկայ տարիքին քերումով առօրեան ու ամենօրեայ դէմքերը մոռնալու ենթարկուած ըլլալուն, գարմանալիօրէն, ամենայն մանրամասնութեամբ կրյիշեն ու կր պատմեն Եղեռնը, միաժամանակ յուզուելով կամ արտասուելով, դրսեւորելով ապրում մը, որ կր փաստէ, թէ ութսուն տարիները անկարող եւ անբաւարար են մոռցնելու կամ առնուազն դարմանելու այն վէրքը, զոր ստացաւ հայր տմարդի թուրքէն, որ այսօր ճիգ չի խնայեր խեղաթիւրելու պատմութիւնը եւ հերքելու ամէն իրականութիւն:

Ցեղասպանութիւնը եւ հայկական հողերէն Հայ ժողովուրդին տեղահանութիւնը ապացուցող այդ բազմաթիւ վկայութիւններուն չնչին մէկ համեմատութիւնը Մեծ Եղեռնի յիշատակին 81րդ ամեակին առիթով Ապրիլ ամսուան ընթացքին ամենօրեայ դրութեամբ լոյս պիտի ընծայենք, իբրեւ յաւելեալ փաստեր վերյիշեալ հարիւրամեակի մեծագոյն ջարդարարին՝ թուրքին ոչ միայն 1915ին, այլեւ անկէ առաջ եւ ետքը գործադրած բարբարոսութեանց ու ոճիրներուն:

Վկայութիւնները պիտի ներկայացնենք իւրաքանչիւր վկայողի դիմանկարին ատրիթներ, ի բաց առեալ երկուքէն, որոնք յարգելի պատճառներով (որոնցմէ մէկը իրենց հոգիներուն խորը նստած վախն է) մերժեցին ճկարուիլ:

Վկայողները Պէյրութ բնակող 80էն 104 տարեկան Եղեռնի սերունդին պատկանող ծերեր են, որոնք ականատեսները եղած են վայրագ ջարդարարին դիմագիծին, զոր չէ կրցած մոռցնել ո՛չ տարիներու թաւալումը, ո՛չ ալ ծերութիւնը: Բոլորին յիշողութիւնը ուղղուած է վայրագութեան անմոռանալի պատկերներով, որոնք կը կազմեն անոնց մանկութեան կամ պատանութեան միակ եւ դառն յուշերը:

Դեռ՝ ինչպէ՞ս մոռնալ, անկարելի՛ է:

ՍԵԴԱ ՔԻԼԷՃԵԱՆ

«ԵՍ ՉԵՄ ԿՐՆԱՐ ՆԵՐԵԼ ԹՈՒՐՔԻՆ»

ԱՐՈՒՍԵԱԿ (ՄԱՋՄԱՆԵԱՆ) ՄԱՐՍՈՒՊԵԱՆ, ԾՆԵԱԼ ԱՏԱՆԱ. 1892ԻՆ

«Ինչպէ՞ս կարելի է օրական 77x7 ներել թշնամիդ. ես ամրողջ կեանքիս տեւողութեան մէկ անգամ իսկ չեմ ներեր թուրքին: 1897ին, 1908ին, 1915ին եւ 1921ին անոր գործադրած ոճիրներուն ականատես վկան եմ ես, եթէ նոյնիսկ ըսեն, որ դրախտ մտնելու պայմանը թուրքը ներելն է՝ կր նախընտրեմ դժոխքը», կ'ըսէ 104ամեայ Արուսեակ (Մագմանեան) Մարսուպեան, խօսելով հին վատ օրերուն մասին: Ան կր պատմէ.

Երկու եղբայր եւ երեք քոյր էինք. 1897ի Պոյոյ ջարդերուն հայրս ու մեծ (16 տարեկան) եղբայրս փողոց ելան ու տուն չվերադարձան: Ամրողջ ամիս մր փնտռելէ ետք, հայրենակից մր հօրս չասիկր հետ բերելով յայտնեց, որ գանոնք մորթած գտած էին: Քանի մր ամիս ետք, թուրք գիւղացիներ խուզարկելու պատրուակով մտան հայու տուները, դուրս վռնտեցին տնեցիները եւ սկսան գնդակահարել: Մայրս քաշելով տարին, տասնուվեց տարեկան քոյրս մեր թաղին մէջ պորտէն գնդակահարեցին. ես թաղին անկիւնը պահուրտած էի, տեսայ ինչպէս փորէն արիւնները հոսելով գետին ինկաւ ու անշարժացաւ:

Բաւական երկար այդ անկիւնը պահուրտած մնալէ ետք, երբ գիւղացիները ամրողջ չրջանէն հեռացան, վագեցի գնդակահարուած քրոջս քովՙ մահացած էր: Սկսայ թաղ-թաղ գետին փռուած դիակներուն մէջէն մայրս փնտռելՙ յոյսով ու կանչելով, յանկարծ տեսայ մայրս, գլխէն արիւն կր հոսէր, հագիւ մօտեցայ ձեռքին թեթեւ չարժումով «Գնա՛, գնա՛» րսաւ ինծի: Հասկցայ, որ ինքգինք մեռած կր ձեւացրնէր, վախնալով գիւղացիներուն երկրորդ եւ մահացու հարուածէն: Մինչ այդ, թուրք մարդ մր չորս կողմր նայելով եւ գլուխր չարժելով մօտեցաւ ինծի եւ՝ «մի՛ լար փոքրիկս, անօթի ես հա՛ եկուր հաց տամ, կե՛ր», րսաւ գլուխս չոյելով, բայց ես գինք հրելով ու բարկացոտ չեչտով «ձեզի թող մնայ ձեր հացր, ամրողջ ընտանիքս սպաննեցիք, հիմա հաց կ'երկարէք ինծի» րսի, թուրքր գլուխր ծռելով «ի նչ անիծեմ, բնողներուն թող չմնայ», րսաւ ու գնաց:

Օր մր յետոյ հայ ջոջեր եկան գիս, քոյրս եւ փոքրիկ եղբայրս տարին որրանոց: Անդին, թուրք մր դիակներր կողոպտած պահուն, կր տեսնէ մայրս, ուշադիր ու վիրաւոր գլխուն ճանճեր հաւաքուած, եւ կր փոխադրէ գայն հիւանդանոց, որպէսզի եթէ առողջանայ անոր հետ ներս բոլոր քչուեցան դէպի անապատ:

Յուլիսին, օր մր, տանս դուռր գօրաւոր թակուեցաւ. յեղապատառ ցատկեցի. հօրեղբօրս աղջիկր՝ Սրբուհին էր, վիրաւոր ու հիւծած. իրմէ իմացանք ջարդին մասին, պատմեց թէ ինչպէս հիւծած մարմինները կր մտրակուէին, կր ջարդուէին. պատմեց թէ ինչպէս թուրք գինուորներ, չետ բարբարոսութեանց, իր ձեռքր դաչոյն մր տուած են եւ պարտադրած՝ որ իւրաքանչիւր ինկած հայու փորր ճեղքէ ու փնտռէ անոնց պահած ոսկիները. բայց երբ միայն մէկ հայու փորէն օսմանական ոսկի մր գտնուած է, իսկ միւսներէն՝ ոչինչ. յուսախարութենէ գայրացած՝ գնդակահարած են գինք, սակայն ինք յաջողած է, հակառակ իր ստացած վէրքին, ծառաստանի մր ճամրով փախչիլ եւ հասնիլ մեր դուռր:

1921ին, վերապրողներէն երկիր վերադարձող հայութեան հետ միասին դուրս ելանք մեր ծննդավայրէն: Ոչ ոք գիտէր դէպի ուր: Թուրք գինուորներ բնտանիքները իրարմէ բաժնելով կր պարտադրէին մեզի բարձրանալ իրենց որոչած նաւերր:

Մեր նաւր մեզ տարաւ Եգիպտոս, ուր չրնդունուեցանք. ուստի նաւր ուղղուեցաւ դէպի Պէյրութ: Հագիւ մեր ոտքերր դրինք Լիբանանի հողին, մեզ բոլորս տարին մաքրեցին ու դեղեցին: Ապա ան, որ իր հետ կարպետներ բերած էր, անոնցմով վրան յարեց եւ բնակեցաւ, ինչպէս մենք, մինչեւ որ ի վիճակի եղանք թիթեղածածկ տուն մր ունենալու: Աւելի ուշ փոխադրուեցանք ատանացիներու քէմփր, ուր սկսանք փոքրիկները դպրոց դրկել. ունեցանք նաեւ մեր եկեղեցին, որ պատուած էր տախտակով, իսկ առաստաղր՝ թիթեղով: Օր մրն ալ պատրուակելով որ քէմփր համաճարակ կայ, «մուկի հիւանդութիւն» կոչուածր, այրեցին ամրողջ քէմփր:

Տարիներ չարունակ, ամէն անգամ որ նաւ մր հասնէր, ծովափ կ'երթայինք, նաւահանգիստ, իւրաքանչիւրս իր հարազատր փնտռելու, բայց ի գուր: Երկար տարիներ մայրս ու եղբայրս փնտռելէ ետք, իմացայ որ իրենց նաւր գիրենք Յունաստան փոխադրեր է:

Թուրքին բաժնած բնտանիքր Աստուած չկրցաւ միացնել: Այս երկար կեանքիս տեւողութեան, կարելի չեղաւ օր մր իսկ միանալ իրարու:

«ԵԹԷ ԱՍՏՈՒԱԾ ՆԵՐԷ ԹՈՒՐՔԻՆ»...

ՄԱՆՈՒԿ ՉՈԼԱԳԵԱՆ, ԾՆԵԱԼ ԿԻՒՐԻՆԻ ԱՇՈՏ ԳԻՒՂԸ, 1898ԻՆ:

«Եթէ Աստուած մեզ ջարդող թուրքերուն ներէր ու դրախտին արժանացուցեր է. ես կր մերժեմ դրախտ մտնել», կ'ըսէ Կիւրինցի Մանուկ Չոլագեան, խօսելով մանկութեան կարմիր յիշատակներուն մասին: Ան կր պատմէ.

Նախքան Համաշխարհային Պատերազմր, Կիւրինի մեր գիւղին մէջ, չէ պատահած որեւէ քախտմ թուրք դրացիի կամ գիւղացիի հետ Չորս եղբայր էինք: Ամենրաներիկ եղբայրս՝ Կարապետ թուրք քանակին մէջ բարձրաստիճան գինուոր էր, թուրքերը «Հաճի» կր կանչէին գինք: Մասնակցած էր թրքական պատերազմներու եւ Պուլկարիոյ մէջ գերի ինկած՝ երեք տարի: Վերիներու փոխարինումէն ետք, քոմանտան րրին գինք: Օր մրն ալ ֆետային Ամենրաներիկ փաշան ձերբակալելու համար, Հաճիի հրամանատարութեան կր յանձնեն թուրք-հայ խառն բանակ մր եւ կր դրկեն Ամենրաներիկի դէմ: Հաճին Ամենրաներիկի հետ դէմ առ դէմ գտնուելուն պէս, կր հրամայէ հայ գինուորներուն անցնիլ Ամենրաներիկ փաշայի կողմր, եւ ինքն ալ միասին, կր դաւնան հայ ֆետայիներ. Թիֆլիսի շրջանի մէջ կոիւի մր կր վիրաւորուի եւ երեք օր տառապելէ ետք կր մեռնի:

Երբորս պատճառով թուրքերը կր սկսին նեղութիւն տալ մեզի:

Երկրորդ եղբայրս (երկու գաւակի հայր) 1915ին կր տանին գինուոր:

Մայիսի սկիզբր, երեք օր շրջագայութիւնր արգիլուեցաւ շրջանին մէջ: Երրորդ օրր եկան տարին հայրս, ա՛լ չտեսանք գինք: Յաջորդ օրր երեք օր պայմանաժամ տուին Թուրքիացէն մեկնելու: Մեր տան կահոյքր ծախեցինք թուրք դրացիներուն եւ այդ չնչին գումարով ելանք Ճամբայ: Շաբաթներով քալեցինք մինչեւ Մալաթիա. սաստիկ յոգնած էինք, բայց ծեծ ուտելով շարունակեցինք մեր Ճամբան, մինչեւ Տէր Զօր, սոված ու հիւծած. մեր ունեցած գումարր վերջ գտած էր արդէն Մալաթիայէն մեր ելքին:

Շարունակ երեք ամիս մտրակի հարուածներուն տակ քալելով հասանք Եփրատ գետի կամուրջի մօտերր. մայրս ա՛լ անկարող էր քալելու, գինք գրեթէ ուսերուս բեռցնելով կր շարունակէինք քալել, բայց ան չդիմացաւ եւ

մահացաւ: Ձեռքերով փորեցի հողր եւ թաղեցի գայն, փրկելով բոլոր ինկածներուն նման ոտնակոխ րլլալէ: Մահացաւ նաեւ երբորս փոքրիկ տղան:

Ես ու երեք տարեկան եղբայրս՝ Մմբատ, հասանք անապատին մօտիկ ասորիներու կողմէ շինուած եւ լքուած գիւղ մր, ուր քիւրտեր կային: Մեզ ատին իրենց մօտ, անունս Իսմայիլ դրին, իսկ եղբորս՝ Ագիգ, բաժնեցին մեզ իրարմէ: Իւրաքանչիւրս տարբեր շէյխերու հովիւ եղանք, տարբեր գիւղերու մէջ, շուրջ տասր տարի: Քանի մր անգամ յաջողեցայ փախչիլ եւ հասնիլ մինչեւ Ուրֆա, բայց ամէն անգամ քիւրտ շէյխիս մարդիկր կր գտնէին գիս, կր բռնէին ու կր վերադարձնէին ձրի հովիւութեան:

Յաճախ կ'երթայի եղբորս գիւղր գինք տեսնելու, անոր հետ կային հայ երկու տղաք եւ մէկ աղջիկ, որուն պատճառով, հայերն ու քիւրտերր իրարու հետ կռուեցան. հայերր գիւղէն վռնտուեցան: Որոշեցինք միասնաբար փախչիլ դէպի Սուրիա:

Ամենապտի Ճամբաներուն յաւ ծանօթ էի, առաջնորդեցի գիրենք: Շոգեկառքի գիծր կր բաժնէր Սուրիան՝ Թուրքիայէն: Գիծին վրայ երկնցանք մինչեւ օրր մթննայ, ապա անցանք Եփրատր եգերող Սուրիոյ առաջին գիւղր՝ Ակրաբ Փունար, ուր մարդ չկար: Ձայեցինք մինչեւ Մարապլուս: Հոն մարդ մր սկսաւ մեզ հետապնդել:

Յանկարծ լսեցինք ինքնաշարժի վարորդներու հայերէն խօսիլր, մօտեցանք եւ քրտներէնով բացայայտեցինք մեր ինքնութիւնը: Մեզ հետապնդող մարդր բռնեց մեր օձիքներէն եւ «վա՛յ, հա՛յ էք եղեր» րսելով մեզ տարաւ Հալէպի որբանոցր, ուր գիտցանք, որ մեզ հետապնդող հայր յանձն առած է քիւրտերուն եւ արաբներուն մէջ մնացած ու թէեւ քրտացած կամ արաբացած հայերր հաւաքել:

Նոքօրս եւ իր րնկերներուն հետ երեք տարի որբանոց մնացի: Հողագործութեամբ կր զբաղէինք: Որբանոց իմ կեցութիւնս տգեղ կր թուէր թէ՛ ինծի եւ թէ՛ ուրիշներուն, պեխերս ոլորած երիտասարդ էի, որոշեցի չմնալ որբանոց: Կացի Ակրաբ Փունար, ուր տեղաւորուած էին ուրֆացի հայեր եւ սկսած էին եկեղեցիի շինութեան:

Սուրբ տան կառոյցի աշխատանքներուն իմ բաժինս բերելէ ետք, անցայ Հալէպ եւ վերջապէս Պէյրութ, երբ արդէն կեանքիս երեսուն տարիները գացած էին, ինծի թողնելով ցարդ անմոռանալի ու անջնջելի, որբութեամբ ու գերութեամբ «օծուն» պատանութեան ու երիտասարդութեան դառն յուշեր ու պատկերներ:

Ս. Ք.

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ապդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մր առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱԶԴԵՐԸ բացառութիւն են: Մահապդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ կայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

գրականութիւն եւ մշակոյթ

«Գիշերապահը».
գործ՝ Սամուէլ Գարեգինեանի

ՅԵՏ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԳԵՂԱՆԿԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
(POST–SOVIET PAINTING)

Տպաւորապաշտ գեղանկարչութիւնը հիմնուած է տեսողութեան վրայ:
Արտայայտչապաշտ գեղանկարչութիւնը հիմնուած է զգացողութեան վրայ:
Իսկ ընկերվարական իրապաշտութիւնը հիմնուած է... լսողութեան վրայ:

ԶՈՀ ՄԸ

Վաթսուն տարիներէ ի վեր նախկին խորհրդային երկիրներուն մէջ ապրող գեղանկարիչները հետեւեցան ընկերվարական իրապաշտութեան (սոցիալիստական ռեալիզմ), որ կը նշանակէ, թէ անոնք պատկերեցին այն, ինչ որ լսեցին իրենց «մեծաւորներ»էն, այն, ինչ որ թելադրուեցաւ անոնց «վերէն»: Այնուամենայնիւ պետականօրէն ծրագրուած ընկերվարական իրապաշտութիւնը, ծառայելէ ետք համաձնավար գաղափարախօսութեան տարածման, անցնող տասնամեակին, խորհրդային կարգերու փլուզման գուգահեռ, սկսաւ քայքայուիլ ու ... անցաւ պատմութեան:

Երէկ խորհրդային կարգերու չրջանին արուեստագէտ կաշկանդուած էր եւ պարտաւոր էր իր արուեստը ի սպաս դնելու պետութեան ամրապնդման, ապա այսօր ան հնարաւորութիւն ունի ազատօրէն գոհացում տալու իր ներքին եսի թելադրականութեան:

Արդէն իսկ նախկին խորհրդային երկիրներուն մէջ գոյութիւն ունի յետ խորհրդային գեղանկարչութիւն հասկացողութիւնը, որուն կեդրոնը Մոսկուան է: Խորհրդային կարգերու վերացումէն ետք, խումբ մը այլախոհ կերպարուեստագէտներ եւ արուեստարաններ Մոսկուայի մէջ հիմը դրին առաջին անկախ արուեստի ընկերութեան եւ մկրտեցին գայն Մ'ԱՐՍ (M'ARS) անունով: Մ'ԱՐՍ արդի արուեստի թանգարանը, անոր կից գործող ցուցասրահն ու արուեստի հրատարակչատունը մեծ ու չինիչ դեր կը կատարեն քաջալերելու եւ տարածելու համար յետ խորհրդային գեղանկարչութիւնը, որ ո՛չ չարունակութիւնն է եւ ոչ ալ միացումը ընկերվարական իրապաշտութեան, այլ մերժումը՝ մտքի եւ հոգիի բռնաբարման, բռնադրակութեան:

Նպատակ չէ խորհրդային գեղանկարիչները, տարերք ու պրոցներու եւ ուղղութիւններու հետեւելով հանդերձ, գայն կամ գայն իրարու բնդհանուր յայտարարով մը, որ հաւանաբար կարելի է անուանել նոր գեղապաշտութիւն (New Aestheticism):

Թէեւ գեղապաշտութեան առաջին պաղպաղատուխտը եղած է էմմանուէլ Կանտ, սակայն ֆրանսայի գեղագէտ-փիլիսոփայ Վիքթոր Քուզինն էր, որ առաջին անգամ 1818ին հրապարակ նետեց «Արուեստը Արուեստին Համար» յայտնի կարգախօսը, որ մինչեւ այսօր կը չարունակէ իր այժմէականութիւնը պահել:

Քսաներորդ դարու արուեստի արդի չարժումներուն մէջ Ռուսաստանի բերած նպաստը մեծ է եւ անուրանալի:

1910ին, երբ Մարք Շակալ Փարիզ կը տեղափոխուէր, իրեն հետ կը տանէր ռուսական կենցաղային եւ ժողովրդական այնպիսի բառնաստեղծական տեսիլքներ, որոնք ոչ միայն ֆրանսայի, այլեւ առհասարակ եւրոպական արուեստին թարմութիւն բերին:

Վասիլի Քանտինսքի՝ վերացապաշտ դպրոցի մեծագոյն հիմնադիրը, պարասկիւրին բոլորովին նոր արտայայտչաձեւ մը ստեղծեց կերպարչութեան մէջ: Ռուսաստանի մէջ էր, որ կապմաւորուեցան Սուփրեմաթիզմի, Ռայոնիզմի, Քոնսթրաքթիվիզմի եւ Փրոտաքթիվիզմի նման արուեստի ուղղութիւններ, որոնք իրենց պրակտան հետքը ձգեցին արուեստի պատմութեան մէջ:

Միշէլ Լարիոնով, Քազիմիր Մալեւիչ, Վլատիմիր Թաթլին, էլ Մարքովիչ Լիսիցքի, Ալեքսանդր Ռոտչենքօ, Անթուան Փեւրներր, Նաում Կապօ, Ալեքսեյ Եաւլենսքի եւ այլ նորարարներ թէեւ ծնան Ռուսաստանի մէջ, սակայն անոնք մեծապէս նպաստեցին դարասկիզբի արուեստի չարժումներու կազմաւորման, գարգացման ու տարածման:

Համայնավար յեղափոխութեան յաղթանակէն ետք, սկզբնական չրջանին, վերոյիչեալ արուեստի չարժումները ոչ միայն արտօնուած էին, այլեւ որոչ չափով քաջալերուած՝ խորհրդային պետութեան տարածքին: Սակայն 20ական թուականներու արուեստագէտներուն վրայ ի գործ դրուած սեղմումներն ու ճնշումները սկսան անտանելի դառնալ...:

Քանտինսքի, Կապօ, Փեւրներր եւ ուրիչներ կրցան ճիշդ ժամանակին դուրս գալ խորհրդային սահմաններէն եւ իրենց ստեղծագործական կեանքը չարունակեցին Եւրոպայի եւ Միացեալ Նահանգներու մէջ: Ուրիչներ, Թաթլինի նման, պարձան ճարտարարուեստական ձեւաւորողներ: Եղան նաեւ Մալեւիչի նման չհամակերպող արուեստագէտներ, որոնք իչխանութեան կողմէ անտեսուելով՝ գմահ թչուառ կեանք մը քաչկրտեցին: Իսկ բազմաթիւ արուեստագէտներու ճակատագիրը մինչեւ օրս անյայտ կը մնայ:

Տեղին է նչել, որ յետ խորհրդային չարժումը իր բնոյթով ու այսօրուան ըմբռնումով արդէն իսկ գոյութիւն ունէր Ստալինէն ետք, 60ական թուականներուն, սակայն սահմանափակուած արուեստանոցներու մէջ: Իսկ 70ականներուն ընկերվարական իրապաշտութեան սահմաններէն դուրս եկած եւ կամ ձերբազատած բազմաթիւ կերպարուեստագէտներ իրենց գործերը կը ցուցադրէին բնակարաններու եւ բնդյատակեայ ակումբներու մէջ, որոնց մէջ պատմական դեր կատարեց Մոսկուայի Մալայա Կրուգինսկայա 28 փողոցի վրայ գտնուող բնդյատակեայ ցուցասրահը: Այս ժամանակաչրջանին բախտը ունեցած ենք ներկայ բլլալու նմանօրինակ կարուցուքանչ ցուցահանդէսներու, ուր մեզ տպաւորած են Իսայեւի եւ Միխայիլ Ալեքսանդրովի ստեղծագործութիւնները եւս:

Այսօր, երբ նախկին խորհրդային երկիրներուն մէջ արուեստագէտը ձերբազատած է կաչկանդումներէ, կապկողներու եւ դիւրին ճանապարհ որոնողներու գուգահեռ, սկսած է առողջ հիմերու վրայ գործել բարձրորակ արուեստ, որ իր բերած թարմութեամբ եւ դարավերջի ոգին ստեղծագործող պայմաններ կը ստեղծէ պարասկիւրի խմորումներուն եւ հանճարեղ գեղանկարիչներու յառաջապահներէն են Միխայիլ Շեմիաքին, Քոնսթանթին Խուտիաքով, Ռուբէն Ադրովեան, Ալեքսանդր Մայեւ, Վահրամ Դաւթեան, Անտրէյ Քոսթին, Եուրի Ցվեթայեւ, Սամուէլ Գարեգինեան, Միխայիլ Ալեքսանդրով, Իսայեւ եւ Փլաւինսքի:

Երեքշաբթի, 26 Մարտի երեկոյեան, ժամը 6ին տեղի ունեցաւ բացումը «Յետ Խորհրդային Գեղանկարչութիւն» խորագրեալ իւրայատուկ խմբային ցուցահանդէսի մը, Զալքալի Նորարաց «Նոյեան Տապան» ցուցասրահին մէջ, հովանաւորութեամբ Լիւրանի ռուսական դեսպանատան:

Վերոյիչեալ արուեստագէտներ նախ յաւակնէ կը տիրապետեն գեղանկարչութեան արհեստագիտութեան եւ ապա իրենց ասպարէզին կը մօտենան իրրեւ արբաւական խորան, ուր հոգեվէս

«Երեկոյ». գործ՝ Ա. Մալցեւի

մերկանալէ ետք կը դառնան թափանցիկ, սակայն առանց խոստովանահայր ունենալու:

Կեանքի սկիզբը, ընթացքն ու անոր վերջակէտը կը քննարկուին տարբեր ու բազմազան տեսակներէ, դրսեւորելու համար ներաչխարհի բաւիղներէն յառնած այնպիսի տեսիլքներ, որոնք յոյս այնքան կու գան ծիսական երկունքէ մը առաքինած, բացայայտելու համար խորհրդային կեանքի տարբեր երեսները:

ՄՈՎՍԷՍ ԾԻՐԱՆԻ

«Ո՞ՒՄ Է ՊԱՏԿԱՆՈՒՄ ԿԱՒԻ ԱՄԱՆԵՂԷՆԻ ՅԱՅՏՆԱԳՈՐԾՄԱՆ ՊԱՏԻՒԸ...»

Կաւի օգտագործման յայտնագործումը նախնադարու մեծագոյն գիւտերէն է, որ գայսօր կը շարունակէ իր օգտակարութիւնը ունենալ ոչ միայն կիրառական արուեստին, այլեւ առհասարակ կերպարուեստին վրայ: Ստորեւ՝ հետաքրքրական ակնարկ մը, ըստ որուն, այս գիւտը կը պատկանի կիներէն:

Խեցեղէնի մասին խօսելիս, սովորաբար նկատի ունենում ենք թրծած կաւից շինած այն առարկաները, որոնք հասատատուն տեղեր են գրաւել արդի կեանքում եւ դարձել մեր կենցաղը գարդարող իրեր: Դրանք հիմնականում տեւողութեան մեծ ու փոքր պահանջներ են, որոնք գեղագործում են խանութների ցուցափեղկերը, արեւարեւների ու տնտեսութիւնների պահեստները, կիսաթաղարանները եւ այլ հասարակական շէնքերի նմանատիպ տեղեր, ինչպէս նաեւ բնակարանների պատերը:

Դրանցից շատերը հանդէս են գալիս ձեւերի բարմութեամբ ու ուրուագծերի մեղմ բոլորակութեամբ: Մարդ ակամայ նկատում է այդ ձեւերին տեղծող արուեստագէտի նուրբ ճաշակը: Միեղէնի տեւողութեան պահանջների մեծ մասում կրկնուած են ժողովրդական տեղական կամ ամանների ձեւերը, եւ արուեստագէտի տեղծագործական հմտութիւնը յանախ արտայայտուում է նրանում, որ նա այդ ձեւերին տալիս է ժամանակակից իմաստաւորում: Եւ եթէ խորամուխ լինենք արդի խեցեղէնի ձեւերում, կը տեսնենք, որ դրանց մէջ ամենամեծ բաղադրիչ են այդ նուագդի ձեւերն են եւ դրանց պատրաստման նիմնական փոգեբանը, որ հարմարեցնելով նրանց ժամանակակից իմաստաւորում է: Ժամանակակից իմաստաւորում է նրանում, որ նա այդ ձեւերին տալիս է ժամանակակից իմաստաւորում: Եւ եթէ խորամուխ լինենք արդի խեցեղէնի ձեւերում, կը տեսնենք, որ դրանց մէջ ամենամեծ բաղադրիչ են այդ նուագդի ձեւերն են եւ դրանց պատրաստման նիմնական փոգեբանը, որ հարմարեցնելով նրանց ժամանակակից իմաստաւորում է: Ժամանակակից իմաստաւորում է նրանում, որ նա

Այդ հարցին պատասխանելու համար պէտք է պրպտումներով յիշեցնել մարդկութեան կատարած ժամանակի եւ տարածութեան մէջ, ժամանակը՝ չորս հազար տարի մեր թուարկութիւնից առաջ, վայրը՝ Հայկական Բարձրաւանդակը: Եթէ նիմնական տեղերը բարեւսին, ապա կը տեսնենք, որ փոքրաթիւ բարեւսական ատրճանարների միջեւ տարածուած էր կոչուելու Հայկական Բարձրաւանդակ: Իր բարենպաստ բնակլիմայական պայմանների՝ լեռնային պոյտերի, մանների՝ լեռնավարիների, ձիւներ պաշտների ու լեռնահովիտների, մեծ ու փոքր բերքի պաշտների ու լեռնահովիտների, մեծ ու փոքր գետերի եւ բազմաթիւ ադիւրների շնորհիւ Հայկական Բարձրաւանդակից ժամանակակից մարդու գոյացման կենսաբանութիւնից ժամանակակից մարդու գոյացման կենսաբանութիւնից ժամանակակից մարդու գոյացման կենսաբանութիւն

ԳԻՆԻՆ՝ 21ՐԴ ԴԱՐՈՒ ՍԵՄԻՆ

ԹԱՂՈՂԻՆ ՀԱՃՈՅՔԸ ԿՏՐԵԼՈՎ...

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՋԱՆԱՅ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿԵԼ ԳԻՆԻՈՒ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՄԻՆՉ ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐ Կ'ԱՒԵԼՑՆԵՆ ԻՐԵՆՑ ԱՐՏԱՇՈՒՄՆԵՐԸ

Եւրոպական գինիի պահանջը կը պակսի տարին 200 միլիոն լիդրով: Սակայն Ֆրանսան Սպանիայէն, Իտալիայէն կամ Փորթուգալէն նուազ հաւանական է, որ ենթարկուի գինիի արտադրութեան կրճատումի:

Կալէսցի գրագէտ Տայլրն Թոմաս, որ բաւական շատ բան գիտէր խմելու մասին, առիթով մը նկարագրած է, թէ ինչպէս ս վատ օդր կամ գինեգործին մանգաղր հունձքի ժամանակ ի վերջոյ *«կտրած է խաղողին հաճոյքր»*: Մինչ Եւրոպայի այգեգործները իրենց ձեռքերէն կը մաքրեն անցեալ տարուան հունձքին հետքերր, աւելի տխրութիւն քան ուրախութիւն կայ անոնց գործին մէջ: Հարցր այն է, որ Եւրոպական ցամաքամասր շատ աւելի առատ գինի սկսած է արտադրել, քան ինչ որ կրնայ սպառել:

Եւրոպական գինիի պահանջր տարեկան 200 միլիոն լիդրի անկում կ'արձանագրէ: Եւրոպական Միութիւնր այժմ կր ջանայ համոզել լուսանցքային արտադրողները, որ արմատախիլ րնեն իրենց այգիները եւ լքեն այս ճարտարարուեստր: Վերջին 5 տարիներուն Եւրոպայի տարածքին արմատախիլ եղած են 300 հազար հեկտար տարածութեամբ այգիներ: Սակայն գինիի ծովր կր շարունակէ բարձրանալ, տարին 3.6 միլիառ լիդրով: Այժմ Եւրոպական Միութեան մայրաքաղաք Պրիւքսէլի մէջ գործող տնտեսագէտներ կր ձգտին անմիջականօրէն արագացնել այգիներու վերացումր, 6 տարուան ժամանակամիջոցի մր մէջ ոչնչացնելով 850 հազար հեկտար այգի, այսինքն՝ Եւրոպական Միութեան տարածքին գինիի համար խաղող արտադրող այգիներուն 24 առ հարիւրր: Վերացումր քաջալերելու համար Միութիւնր կր խոստանայ 5500 տոլարի վճարում հաստատում յատկացնել իւրաքանչիւր հեկտարի համար:

Բազմաթիւ երկիրներ դժգոհ են այս ծրագիրէն: Մանաւանդ՝ Միջերկրականեան համեմատաբար աղքատ երկիրները: Սպանիոյ այգիներուն գրեթէ 40 առ հարիւրր «լուսանցքային» որակութեամբ՝ վերացումի արժանի նկատուած են: Ասիկա կր նշանակէ, որ առնուազն 30 հազար հոգի անգործութեան կրնայ մատնուիլ: Սպանիոյ երկրագործութեան նախարարր կր յայտարարէ. *«Գինին խմիչքէ մր աւելին է. անիկա ինքնութեան խորհրդանիշ մրն է, որ հեռկայ է մեր գրականութեան, կրօնին, ծօնախմբութիւններուն եւ ամէնէն խոր զգացումներուն մէջ. Ջենք կրնար թոյլ տալ, որ արմատախիլ րնեն մեր այգիները, որովհետեւ անիկա պիտի նշանակէր թոյլ տալ, որ պոկեն մեր սիրտր»:*

Սպանիոյ գայրոյթին կր ձայնակցին Իտալիա, Փորթուգալ եւ Յունաստան: Մինչ Եւրոպական Միութիւնր աճաբեկուած է, որ գինեգործութեան մարզին յատկացուցած իր նպաստր բարձրացած է տարեկան 1.7 միլիառ տոլարի: Իսկ այս օգնութեամբ արտադրուած գինիին մեծ մասր վնասով կ'արտածուի: Սպանիոյ գինեգործական մարզին մէջ շահուած իւրաքանչիւր 100 փեսեթային կէսր կր գոյանայ պետական կամ եւրոպական օժանդակութեան շնորհիւ:

ՄՐՑԱԿՑՈՑ ՆՈՐԵԿՆԵՐ

Մինչ Եւրոպայի այգեգործներէն մաս մր կր գտնուի իր այգիները արմատախիլ րնելու ճնշումին տակ, հարաւային ափրիկեցիք եւ աւստրալիացիք կ'աւելցնեն գինիի արտադրումներր: Անոնց շեշտուած պտուղի համով արտադրութիւնները շատ հաճելի սկսած են թուիլ Եւրոպացիներուն քիմքին: Միայն անցեալ տարի աւստրալիական մեծագոյն գործարանր՝ Օրլանտօ Ուայնտհամ 12 միլիոն շիշ գինի վաճառած է Բրիտանիոյ:

Վերջերս Աւստրալիոյ 730 գինեգործարանները իրենց 62 հազար հեկտար տարածութեամբ այգիներէն 30 առ հարիւր համեմատութեամբ աւելի գինի արտածած են դէպի Եւրոպա: Մինչ Եւրոպական Միութիւնր կր ջանայ սահմանափակել իր այգիներուն թիւր, Աւստրալիա կր պատրաստուի 20 հազար հեկտար տարածութեամբ նոր այգիներ մշակել յառաջիկայ 5 տարիներուն րնթացքին: Անոր տարեկան 458 միլիոն լիդր գինիի արտադրութիւնր Իտալիոյ կամ Ֆրանսայի արտադրութեան մէյն 7 առ հարիւրն է: Սակայն աւստրալիական որակաւոր եւ ածան գինիին հետզհետէ աւելի ժողովրդականութիւն կր գտնէ: 1988էն 1994ի միջեւ աւստրալիական գինիի Եւրոպա արտածումր 11.8 միլիոն լիդրէն բարձրացած է 60 միլիոն լիդրի, մինչ եւրոպական նուազ որակաւոր միլիառաւոր լիդր գինի մբերուած կր մնայ պահեստանոցներու մէջ:

Հարաւային Ափրիկէի մէջ խտրականութեան չոչումր եւ միջազգային արգելքներու վերացումր 1992էն ի վեր կրկնապատկած են գինիի արտածումր դէպի Եւրոպա (տարեկան շուրջ 30 միլիոն լիդր):

Տեղեկագիրներ ցոյց կու տան, թէ Միացեալ Նահանգներն ու Հարաւային Ամերիկան եւս սկսած են լեցնել եւրոպացիներուն գինիի բաժակները: 1988էն 1993ի միջեւ Միացեալ Նահանգներէն եւ Քանատայէն Եւրոպա ներածուած գինիի քանակր 65 հազար լիդրէն բարձրացած է 18 միլիոն լիդրի: Իսկ Հարաւային Ամերիկայէն կատարուած ներածումներր 33 հազար լիդրէն բարձրացած են 13 միլիոն լիդրի:

Կր թուի, թէ եւրոպացիք իրենց գինիի յորդաշատ «ծովր» փրկելու մէկ հարուածին գոր կր դժկամին գործադրել. իմէ՞... առանց հաշուի...

ԳԻՆԻՆ ԽաղողԻՆ «ԱՐԻՒՑ» Է, ՀԵՏեւաբար՝ ՀողԻՆ «ԱՐԻՒՐ»

Գինին խաղողին «արիւցն» է, հետեւաբար՝ հողին «արիւրը», զոր զանազան ժողովուրդներ նուիրագան ծոռներուն իրենց աստուածներուն: Քրիստոս այս կենարար հիւթը կոչած է իր արիւնը:

Յորդառատ գինիի առաջին պատկերումը կու գայ Ն.Ք. երրորդ հազարամեակի որմնանկարէ մր, յայտնաբերուած՝ Բաբելոնի Ուրքաղաքէն: Քանի մը դար ետք հին եգիպտացիք արդէն կը պատկերէին գինիի պատրաստութեան գործընթացը, որ գրեթէ յար եւ նման է մինչեւ այսօր կիրարկուող աւանդական ձեւերուն: Հին Կտակարանին մէջ գինիի մասին կատարուած բազմաթիւ ակնարկութիւնները կ ապացուցեն, թէ գինին ծնունդ առած էր Միջին Արեւելքի մէջ, ուր կարեւոր տնտեսութիւն մրն էր: Յոյները Ն.Ք. 600էն սկսեալ այգիներ մշակած են եւ գինիի վաճառականութեամբ զբաղած են Սեւ ծովէն մինչեւ Սպանիա տարածուող գաղթավայրերու մէջ: Հռոմէացիք մինչեւ Ֆրանսա եւ Գերմանիա ներմուծած են զայն իրենց արշաւանքներուն մէջ: Հռոմէական Կայսրութեան տապալումէն եւ բարբարոս ցեղերու ներխուժումէն ետք, քրիստոնէական եկեղեցին պահպանեց գինեգործութեան արհեստը: Պատրագին մէջ գինիի կենսական դերը պատճառդարձաւ, որ վանական միաբանութիւններ զարգացնեն զայն:

Այսօր գինեգործութիւնը հաստատուն ճարտարարուեստ մրն է բազմաթիւ երկիրներու մէջ, թէեւ Ֆրանսա իր արտադրած գինիի որակով չափանիշներ սահմանած է: Գինիները կ անուանուին իրենց պարունակած խաղողին, այգիին կամ գործարանին անունով: Անոնց որակը կախեալ է այգիին հողէն, խաղողին տեսակէն, թթխմորէն, կլիմայէն եւ գինեգործին վարպետութենէն: Գինիի ճարտարարուեստին հսկաներն են՝ Ֆրանսա, Իտալիա, Սպանիա, Գերմանիա, Միացեալ Նահանգներ, Աւստրալիա եւ Հարաւային Ափրիկէ:

... ԽՄԵԼ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆԱՑԸ

ՍՐՏԻՆ ՀԱՄԱՐ, ՍԼԲԼԷՆ ԵՏՔ, ԿԵՆՍԱԿԱՆԸ ԳԻՆԻՆ Է: ԱՐԴԵՕՔ ԱՆԻԿԱ ԻՍԿԱՊԷ՞Ս ԼԱԻԱԳՈՅՆ ԴԵՂՆ Է

«Օ՛հ, սափոր մը ըլլար ջերմ Հարաւեան լեցուն՝ Բեգասի սըմբակներէն ժայթքած ճշմարիտ շեկ հիւթով՝ ուղուելիքաշար պղպեջակներով պլպլացող եզրերով», կր հառաչէ 18րդ պարու վիպերգական բանաստեղծ Ջոն Քիթց: Շատ հաւանարար այս խօսքերր գրած պահուն անիկա չէր մտածեր իր սրտին երակներուն մասին...

Սակայն գրեթէ 2 դար ետք Միացեալ Նահանգներու առողջապահութեան եւ մարդկային ծառայութեան նախարարութիւնր եւս երկար գննեց անգլիացի բանաստեղծին նախասիրած խմիչքր եւ առողջապահութեան պատմութեան մէջ կատարեց ոգելից ըմպելիի ի նպաստ առաջին պատգամր: «Ոգելից ըմպելիները պատմութեան ընթացքին բազմաթիւ հաւաքականութիւններու կողմէ գործածուած են ճաշելու հաճոյքը խթանելու համար: Ժամանակակից ապացոյցներ կը թելադրեն, թէ չափաւոր խմելը կապ ունի սրտի երակային հիւանդութիւններու նուազ հաւանականութեան հետ»: Այլ խօսքով՝ օրական մէկ կամ երկու գաւաթ գինին կրնայ առողջարար դեր կատարել կարգ մր մարդոց համար:

Ճիշդ է, որ Քիթց աւելի յաւ նկարագրած է գինին քարիքր, սակայն գինիի սիրահարներուն եւ բազմաթիւ գիտնականներու համար սրտի հիւանդութիւնները կանխելու այս «գովերգութիւնը» իսկապէս անոյշ կր հնչէ, մանաւանդ երբ կր բաղդատուի Միացեալ Նահանգներու առողջապահութեան նախարարութեան հրապարակած 1990ի ուղեցոյցին, որ տափակօրէն կր հաստատէր, թէ՝ «ոգելից ըմպելիները որեւէ օգտակարութիւն չունին առողջութեան եւ յանձնարարելի չեն»:

Բարի յուրերր կր շարունակեն բազմանալ չափաւոր խմողները աւելի երկար կ'ապրին, նրւազ հարրուխ կ'րլլան, աւելի տափակ ստամոքս կ'ունենան, դիւրութեամբ չեն թունաւորուիր, եւայլն: Սակայն ամէնէն աւելի սրտի հիւանդութիւնները կանխարգիլելու յատկութիւնը բարձրացուցած է խանդավառութիւնը: Իրերայաջորդ ուսումնասիրութիւնները կր հաստատեն, թէ կանոնաւոր չամախականութեամբ գինի խմելր մինչեւ 50 առ հարիւրով կր նուազեցնէ սրտի հիւանդութեան վտանգր, եւ թէ չափաւոր խմելր աւելի առողջարար է, քան՝ բնաւ չխմելր:

Խորքին մէջ մասնագէտներու մեծամասնութիւնր այնքան ալ վստահ չէ այս հաստատումներուն վաւերականութեան: Իրօք, ոչ մէկ ուսումնասիրութիւն կր բացատրէ, թէ ինչո՞ւ գինի խմողները այնքան առողջ են: Նաեւ յստակ չէ, թէ արդեօք գինին ոգելից այլ րմպելիներէ աւելի՞ առողջարար է: Նոյնիսկ յայտնի չէ, թէ ո՛րչափ խմելր օպտակար է:

«ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱԿԱՍՈՒԹԻՒՆԸ»

Գինիի մասին ամերիկացիներուն կարծիքր սկսաւ փոխուիլ 1991ին, երբ Մորլի Սէյֆրր անունով մասնագէտ մր Լիոն (Ֆրանսա) այցելեց եւ, Միացեալ Նահանգներ վերադառնալով, 60 վայրկեան խօսեցաւ «ֆրանսական հակասութեան» մասին: Ան տեղեկացուց, թէ Ֆրանսացիք, հակառակ իրենց ճարպով հարուստ սննդականոնին, միայն մէկ երրորդ հաւանականութեամբ կր տառապին սրտի կաթուածներէ: Իսկ պատճառր: Սէյֆրր բարձրացուց բաժակ մր կարմիր գինի: Այնուհետեւ ամէն ինչ չրջուեցաւ: Դարեր չարունակ գինիի հանդէպ անտարբերութիւնր վերածուեցաւ խանդավառութեան եւ գինիի վաճառքր 44 առ հարիւր համեմատութեամբ բարձրացաւ՝ բաղդատած նախորդ տարուան եւ մնաց ամուր: Այսուհանդերձ ամերիկացիներուն միայն 16 առ հարիւրր չարաթր մէկ անգամէն աւելի գինի կր խմէ: Ամերիկացիք մեծ մասամբ գարեջուր կր խմեն՝ միջին հաշուով՝ չարաթր 10 շիշ:

Ոչ ոք կրնայ մրցիլ Ֆրանսացիներուն հետ: Աշխարհի մէկ գինիի եւ ոգելից րմպելիներու սպառումի ամէնէն մեծ համեմատութիւնր կ'արձանագրուի Ֆրանսայի մէջ: Սակայն այս չի նշանակեր, թէ շիշ մր Պուժոլէն մեզ կր տարրերէ իւրմէ: Ֆրանսացիներուն երկարակեցութիւնր միայն գինիէն կախեալ չէ: Անոնք ամերիկացիներէն աւելի պտուղ, բանջարեղէն եւ րնդեղէն կր սպառեն:

Այսուհանդերձ 15 տարուան րնթացքին միջին տարիքի 30 հազար ֆրանսացիներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւն մր կ'ապացուցէ, թէ անոնք, որոնք օրական 2էն 4 գաւաթ գինի կր խմեն, 30էն 40 առ հարիւրով նուազ ենթակայ կ'րլլան մահացու հիւանդութիւններու, բաղդատած անոնց, որոնք բնաւ գինի չեն խմեր:

ԵՐԱԿՆԵՐՈՒՆ «ԲԱՐԵԿԱՄԸ»

Ընդունուած իրողութիւն է, որ բոլոր ոգելից րմպելիները երակները մաքուր կր պահեն, նուազեցնելով արեան րջիջներու եւ ճարպային նիւթերու թանձրացումր երակներուն մէջ: Ոգելից րմպելիները նաեւ կր բարձրացնեն արեան յաւ քոլեսթերոլի քանակր: Սակայն գիտութիւնր տակաւին չէ ապացուցած, թէ արդեօք այդ րմպելին գինի՞, գարեջո՞ւր, թէ լիքէօր պէտք է րլլայ: Գինիին տրուած յատուկ կարեւորութիւնր հիմնուած է անոր պարունակած հակաթթուածնային (անթիօքսիտընթ) նիւթերուն վրայ, որոնք կր պայքարին րջիջային վնասուածներու դէմ, ուրկէ կրնայ քաղցկեղր ծնունդ առնել:

*Սակայն ինչպէ՞ս կարելի է խմողր ճանչնալ խմիչքէն: Գիտնականներ համոզուած են, թէ խմելու յաւագոյն ձեւր ճաշին հետ չափաւոր եւ կանոնաւոր խմելն է: Ուտելիքր կարեւոր րնկերակից մրն է, որովհետեւ կր դանդաղեցնէ ոգելից րմպելիին իւրացումր, երկարաձգելով անոր ազդեցութիւնր արեան փլէյթլէթներուն վրայ (այն րջիջները, որոնք կր կախուին ճարպային նիւթերու վրայ եւ կ'աւելցնեն երակներու խցումր): Յաճախ այս ձեւով խմող մարդիկ գինի կր խմեն: Եւ այս նոյն մարդիկր ուսումնասիրողներու համաձայն, ոսկեայ կենդաղ կ'ապրին: «Գինի խմողները աւելի ինքնաբար կ'ըլլան, աւելի մարզանք կ'ընեն, նուազ կը ծխեն եւ աւելի ուսեալ են», կ'րսէ ուսումնասիրող մր:

ՉԱՓԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

Չափաւորութիւնը ոգելից րմպելիի վրայ հիմնուած առողջապահական ուսումնասիրութեան բանալին է: Չափաւորութիւնը օրական առաւելագոյնը երկու բաժակ գինի կր սահմանէ այր մարդուն համար եւ մէկ բաժակ՝ կնոջ: Սակայն գինիէ օգտուողներու վրայ կատարուած ուսումնասիրութիւն մր ցոյց կու տայ, թէ ենթակաները չարաթր երկու բաժակ կամ օրական հինգ բաժակ գինի խմած են: Մասնագէտներ կր խոստովանին, թէ ուսումնասիրութիւններու րնթացքին նկատի առնուած խմիչքին չափր միշտ հարց է:

Պահ մր ենթադրենք, թէ բոլոր ուսումնասի-

9

ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻԻ ՍՊԱՌՈՒՄԸ ԵՒ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

	ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՀԱՏԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՍՊԱՌՈՒՄԻՄ (ԼԻԴՐՈՎ)				
	գինի	գարեջուր	լիքէօր	կեանքի տեւողութիւն	սիրտի հիւանդութիւն (100 հազարի վրայ)
Ֆրանսա	63.5	40.1	2.5	78	61.1
Իտալիա	58.0	25.1	0.9	78	94.1
Զուիցերիա	46.0	65.0	1.7	78	106.4
Աւստրալիա	15.7	102.1	1.2	78	173.0
Բրիտանիա	12.2	100.0	1.5	77	199.7
Մ. Նահանգներ	8.9	87.8	2.0	76	176.0
Ռուսիա	2.7	17.1	3.8	69	373.6
Չեխիոյ Հանր.	1.7	140.0	1.0	73	283.7
Մափոճ	1.0	55.0	2.1	79	34.7
Մեքսիքա	0.2	50.4	0.8	73	36.4

Համապրեց՝ Լ. ԿԻՒԼՈՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

Մարզական Մարզական

ՆՇՄԱՐ

ՈՂ - ՄԱՐԶԱՎԱՅԵԼ

Եթէ վերջերս, «*Լիպերթատոր*» մրցաշարքին գծով, Պրագիլիոյ Պոթաֆոկօ խումբին միջազգային յառաջապահը՝ Թուլիօ, նշանակեց դիւրին կոլ մը, արհամարհական ոճով, ոչ թէ միայն մրցակից չիլիական կազմը չհանդուրժեց, այլ ընդհանրապէս ամբողջ աշխարհը անընդունելի գտաւ անոր ոճը:

Մրցումէն ետք, Թուլիօ այդ կոլին մասին ըսած էր, թէ բարձր մակարդակի էր ու չորս անգամ աշխարհի երկրի մը համար պատիւ բերող...

Պարապ ու անպաշտպան բերդին առջեւ, Թուլիօ գնդակը բարձրացուցած էր եւ դէպի ետ կոշտ ոճով հարուածով մը նշանակած էր կոլը:

Մրցումի վերջին վայրկեանին էր որ նշանակուեցաւ այս կոլը: Թուլիօ իր կազմին չորրորդ կոլը կը նշանակէր Ունիվերսիտատ Ճաթոլիքայի (4 - 1) դէմ: Մրցակից կազմին մարզիկները ջղագրգռուեցան, նաեւ՝ հանդիսատեսներէն մաս մը: Միշտեղ եթէ Թուլիօ առանց յաւելեալ դերասանութեան գնդակը զետեղէր, մրցումը արդէն աւարտած էր չիլիցիներուն համար:

Հերոսութիւն մը չէր Թուլիոյի ըրածը: Անդաշտին կէսէն մրցակիցներ խաղի չէր բերած, ոչ ալ գեղեցիկ ազատ հարուած մը տուած էր:

Այսպիսի դէպքեր յաճախ կը կրկնուին աշխարհի չորս ծագերուն, անախորժ մթնոլորտ ստեղծելով:

Կոլ նշանակելը խումբի մը իրագործած յաջողութիւնն է, խմբային խաղարկութեան կամ գուցէ երբեմն ալ բախտով քաշուած պտուղն է, որ բնականաբար կը տկարացնէ, կը մտահոգէ, կը յուսալքէ եւ ի վերջոյ պարտութեան կը մատնէ մրցակից կազմ մը: Յաւելեալ գրգռութիւն պատճառելը անիմաստ է, ոչ-մարզական, ու կը ծառայէ միայն մրցակիցը գայրացնելու:

Հետաքրքրական են կոլ տօնելու նոր ոճերը... գետնին վրայ սահիլ, ափրիկեան *թամ-թամ* պարել կամ լատին ամերիկեան *Մամպա*, օդաձաւի մը նման թռիլ եւայլն...

Մարգիկներուն կը մնայ զանազանել մարզական վայել կամ անհանդուրժելի արարքները: Անոնք են բանալին, պատասխանատուն եւ ղեկին վրայ եղողը:

Թուլիոյի կոլը եւ նման կոլեր հաճելի չեն, ֆութպոլի մէջ չիշատակ չեն ձգեր, այլ ընդհակառակը, քննադատելի երեւոյթ են:

Ջ.

1998Ի ՄՈՆՏԻԱԼԻ ՏՈՄՍԵՐԸ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՊԻՏԻ ԻՋՆԵՆ ՄԱՅԻՍ 4ԻՆ

Միշէլ Փլաթինի

1998ի Մոնտիալի աւարտականները հիւրընկալող երկիրը՝ Ֆրանսա, անցեալ չարաթ յայտարարեց, որ Մոնտիալի տոմսակները հրապարակ պիտի սկսին իջնել յառաջիկայ Մայիս 4ին եւ աւելի աժան պիտի բլլան, քան ինչ որ էր 1994ի Մոնտիալին, որ տեղի ունեցաւ Միացեալ Նահանգներու մէջ:

Յանձնախումբին փոխնախագահը՝ Միշէլ Փլաթինի, մամլոյ հարցազրոյցի մը ընթացքին, յայտարարեց թէ նախ եւ առաջ այդ տոմսերը պիտի տրուին Ֆրանսայի մէջ գրանուող ակումբներուն եւ արտօնագիր ունեցող մարզիկներուն, որպէսզի տոմսերը վաճառեն օրինակելի եւ ագնիւ համակիրներուն:

Ան յայտնեց, որ 500 հազար յաւելեալ տոմս յառաջիկայ տարի պիտի տրուին ՖԻՖԱին, որպէսզի բաժնէ աւարտականի հասնող 31 երկիրներուն. 32րդ երկիրն է Ֆրանսա:

Փլաթինի յայտնեց, որ չուրջ կէս միլիոն տոմսերը պիտի վաճառուին 150 ֆրանքի (30 տոլար), կամ նուազ գումարով, իսկ պիտի բլլան տոմսեր ալ, որոնք պիտի վաճառուին 250 ֆրանքի (50 տոլար):

«Մենք կ'ուզենք որ պաշտերը բոլոր մրցումներուն լեցուին համակիրներով: Ջենք ուզեր սակերը կրկնապատկել», կ'ըսէ Փլաթինի ակնարկելով 1994ի Մոնտիալին, ուր տոմսերուն սակերը եռապատիկ էին, բաղդատմամբ յառաջիկայ Մայիսին վաճառուելիք տոմսերուն:

Ֆրանսայի ազգային խումբին նախկին խմբապետը եւ մարգիչը՝ Փլաթինի յայտնեց, որ կազմակերպիչները կ'ակնկալեն որ չուրջ 2.5 միլիոնի տոմսակներ վաճառուին 64 մրցումներուն համար, որոնց երկու - երրորդը պիտի վաճառուի Ֆրանսայի մէջ:

Այդ տոմսակներուն վաճառքը չուրջ 135 միլիոն տոլարի գումար մը պիտի գոյացնէ:

ՓԵՆԱԼԹԻ ՏԱԼՆ ԱԼ ԻՐ ՎՆԱՍՆԵՐԸ ՈՒՆԻ

Անցեալ Կիրակի օր, Ռուսիոյ ախոյեանութեան Տինամօ Մոսկուա - Սպարտակ Վլատիքաւքազ մրցումէն ետք, իրաւարարը՝ Եուրի Զեպոթարով ծեծ կերաւ եւ ուշքը կորնչուցուց:

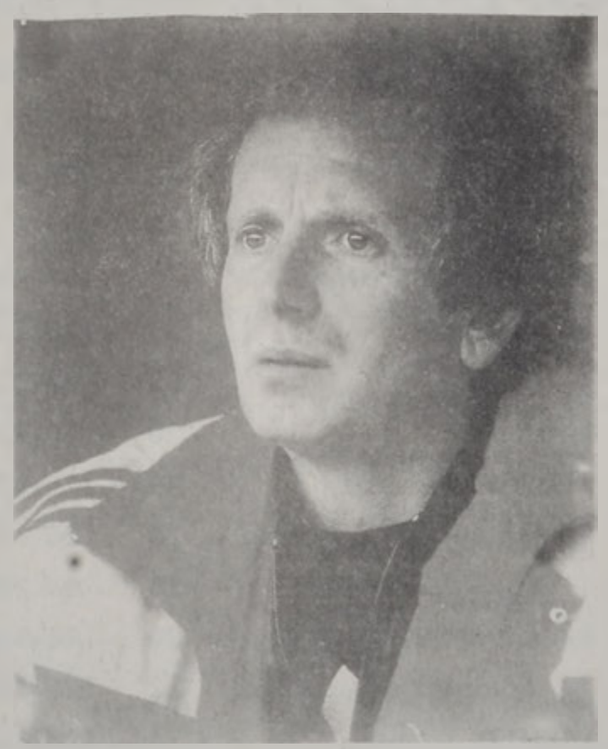
Ռուսիոյ ֆետերասիոնի մէկ պատասխանատուն յայտնեց, որ պատճառն էր, որ ան անարդար փենալթի մը տուած էր պարագուխի դիրքը գրաւող Վլատիքաւքազին, որ փենալթին նշանակելէ ետք (45րդ վայրկեանին), 1 - 1 արդիւնքով հաւասարութեամբ մը հեռացած էր Տինամօ Մոսկուայի պաշտէն:

Պատասխանատուն չյայտնեց, թէ որո՞նք էին իրաւարարը ծեծողները, բայց կասկած չկայ, որ պաշտէն տէրերը պիտի կատարէին այդ պիսի բան մը, որովհետեւ անոնք խստօրէն քննադատած էին իրաւարարը անոր անարդարութեան համար, իսկ հիւր կազմը դժգոհելու եւ բողոքելու որեւէ պատճառ չունէր, որովհետեւ այդ փենալթին պատճառով պարտութենէ մը փրկուեցաւ:

«Սփորթց Տէյլի» օրաթերթը այդ դէպքին անդրադառնալով, կը յայտնէր, որ իր կերած ծեծին պատճառով, Եուրի կարճ ատեն մը ուշքը կորնչուցած է, բայց երբ իր աչքերը բացած է, գլացած է թէ տակաւին հարուածներ կը ստանայ:

Հարցին մանրամասնութիւնները քննելէ ետք, ֆետերասիոնը Ապրիլ 2ին պիտի վճռէ հարցը:

ՈՒԻԼՔԻՆՍԸՆ Չ'ՈՒԶԵՐ ՀՐԱԺԱՐԻԼ

Լիւ Ուէյնայթթրտի մարգիչը՝ Հաուըրտ Ուիլքինսըն ըսաւ, որ չի մտածեր հրաժարելու մասին, Անգլիոյ ֆութպոլի Լիկայի բաժակի աւարտականին գծով, Ասթըն Վիլլայի (3 - 0) դէմ իր խումբին պարտութեան պատճառով:

Չակատակ դժգոհ համակիրներու բազմութեան, Ուիլքինսըն յայտնեց թէ խումբին պարտութեան պատճառը մարգիկներուն անհամբեր բլլալն էր: «Անոնք իրենց պարարիւնութիւնը կորնչցնելով, չկրցան կեդրոնանալ եւ ծանր պարտութիւն մը կրեցին: Լաւագոյն ուսումնասիրեցի մրցումը: Այս կ'արեւորագոյն պատճառը: Այլ բան չունիմ», ըսաւ Ուիլքինսըն:

Լիթլ համար, Լիկայի բաժակը միակ յոյսն էր փրկելու համար ձախող տարեշրջանը: Այժմ, ախոյեանութեան աւարտին իր մրցում մնացած խումբին կը մնայ լաւ արդիւնքներ արձանագրել:

Ուիլքինսընի կարծիքով, փոփոխութիւններ պէտք է կատարուին եւ մարգիկներ փոխանցուին: Արդէն իսկ չուէտացի Պրոլին դժգոհ է, նկատի ունենալով որ չարունակ իրրեւ պահեստի մարգիկ դաշտ կը ներկայանայ: Պարագան նոյնն է Ռոտ Ուէյասի, որ կրնայ Սաութհէմրթին վերադառնալ: Իսկ էվրթրին հետաքրքրուած է կալէսցի միջազգային միջնապահ Կէրի Սփիտով:

ՔԷՕՍԱՆ ՏԱՐԻ ՄԸ ԵԻՍ ՖԷՅՋՆՈՒՐՏԻ ՀԵՏ

Հոլանտացի նախկին միջազգային մարգիկ Ռոնալտ Քէօման (33 տարեկան) տարի մը եւս մաս պիտի կազմէ Ֆէյնուրտ Ռոթերտամին:

Մանօթ՝ իր ագատ հարուածներով, Քէօման կը մտածէր հեռանալ ֆութպոլի աշխարհէն, յուսախար բլլալով Ռոթերտամի կազմին մակարդակէն, սակայն տեսակցութիւններ ունենալէ ետք պատասխանատու Եորիւն վան Տէն Հերիքի հետ, ան համաձայն գտնուեցաւ երկարաձգելու իր կեցութիւնը:

Յաւելեալ տարեշրջանին, Ֆէյնուրտ, որ հասած է Եւրոպայի բաժակներու խումբերու կիսաւարտականին, պիտի օժտուի նորեկ մարգիկներով:

ԱՐՈ՞ՂՔ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՆ «ԵՒՐՈՊԱ 96»Ի ՄՐՑԱՇԱՐՔԻ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԻՐԱՒԱՐԱՐՆԵՐԸ

Անցեալ շաբաթ, Նու. Ը. Ֆ. Ա.ն յստակացուց, թէ որոնք պիտի ըլլան 1996ի Եւրոպայի ախոյեանութեան մրցաշարքի աւարտականի մրցումներուն իրաւարարները. Յունիս 8Էն մինչեւ 19:

Բացման մրցումին, որ տեղի պիտի ունենայ կազմակերպիչ երկրին՝ Անգլիոյ եւ Չուիցերիոյ միջեւ, իրաւարարը պիտի ըլլայ սպանացի Մանուէլ Տիաս Վեկա:

Ստորեւ՝ իրաւարարներուն անունները.

- Յունիս 8 Անգլիա - Չուիցերիա՝ Մանուէլ Տիաս Վեկա (սպանացի):
- Յունիս 9 Սպանիա - Պուլկարիա՝ Փիերօ Ռեբարիճի (իտալացի):
- Յունիս 9 Գերմանիա - Չեխիա՝ Տէյվիտ Լլլորի (անգլիացի):
- Յունիս 9 Դանիա - Փորթուգալ՝ Մարիօ Վան Տէր Լինտ (հոլանտացի):
- Յունիս 10 Հոլանտա - Ակովտիա՝ Լէֆ Մանտըլ (շուէտացի):
- Յունիս 10 Ռումանիա - Ֆրանսա՝ Հելմութ Քրակ (գերմանացի):
- Յունիս 11 Իտալիա - Ռուսիա՝ Լեսլի Մորըմ (սկովտիացի):
- Յունիս 11 Թուրքիա - Խորուաթիա՝ Վերժ Մուհմէթալըր (գուիցերիացի):
- Յունիս 13 Չուիցերիա - Հոլանտա՝ Աթանաս Ուգունով (պուլկարացի):
- Յունիս 13 Պուլկարիա - Ռումանիա Փիթր Միքելսոն (դանիացի)
- Յունիս 14 Չեխիա - Իտալիա՝ Անթոնիօ Մէյ. Լուիէս Նիեթօ (սպանացի):
- Յունիս 14 Փորթուգալ - Թուրքիա՝ Սանտոր Փուիըլ (հունգարացի):
- Յունիս 15 Ակովտիա - Անգլիա՝ Փիերլուիճի Փայրեթօ (իտալացի):
- Յունիս 15 Ֆրանսա - Սպանիա՝ Վատիմ Չուք (պելճուում):
- Յունիս 16 Ռուսիա - Գերմանիա՝ Քրիմ Միլթըն Նիլսըն (դանիացի)
- Յունիս 16 Խորուաթիա - Դանիա՝ Մարք Պաթա (ֆրանսացի):
- Յունիս 18 Ակովտիա - Չուիցերիա՝ Վացլաւ Քրոնտլ (չեխ):
- Յունիս 18 Ֆրանսա - Պուլկարիա՝ Տերմոթ Վէյրկըր (անգլիացի):
- Յունիս 18 Հոլանտա - Անգլիա՝ Կէրտ Կրապհէր (աւստրիացի):
- Յունիս 18 Ռումանիա - Սպանիա՝ Ահմէտ Սաքար (թուրք):
- Յունիս 19 Ռուսիա - Չեխիա՝ Անտէրս Ֆրիսք (շուէտացի):
- Յունիս 19 Խորուաթիա - Փորթուգալ՝ Պեռնտ Հէյնման (գերմանացի):
- Յունիս 19 Իտալիա - Գերմանիա՝ Կիի Կէօթթաս (պելճիքացի):
- Յունիս 19 Թուրքիա - Դանիա՝ Նիքոլա Լեւնիքով (ռուս):

ՄԱՐԱԶՈՆԱ... ԿՌՓԱՄԱՐՏԻԿ

Յաւաջիկայ չարաթ, տարօրինակ մրցում մը պիտի կատարուի Պուէնոս Այրէսէն 800 քլմ. հեռու Քորտոպայի մէջ, կռփամարտիկի մը եւ ֆութպոլիստի մը միջեւ:

Արժանթինցի Տիեկօ Մարատոնա, կանաչ պաշտը մկկրի ձգած, պիտի բարձրանայ ռինկ, մրցելու համար «ճանճ» կշիռի աշխարհի ախոյեան Սանթոս Լասիարի դէմ:

Այս փորձ-մրցումին ներկայ պիտի բլլան բազմաթիւ հանդիսատեսներ:

Կռփամարտի սիրահար Մարատոնա մօտէն կը հետեւի մրցումներուն եւ յատուկ փորձեր ալ կը կատարէ իր մկանները գօրացնելու համար: Յուսալի է, որ այս մարզախաղը մնայ ոինկին վրայ եւ Մարատոնա գայն դաշտ չտանի հետագային, որովհետեւ անոր անուղղայ արարքներուն պատմութիւնը արդէն բաւական հարուստ է...

ՄԱՀՀԱԶԴ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ ԴԱՄԱՍԿՈՍ

Տիկին Անահիտ Գաթրջեան եւ գաւակները՝
Յակոբ եւ Վարդան
Տէր եւ տիկին Հրանդ Հայրապետեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յովհաննէս Գաթրջեան
եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յովհաննէս Շիրանեան եւ գաւակունք
Տիկին Մաքրուհի Երկցեան եւ գաւակունք
Գաթրջեան, Թորոյեան եւ Տաքչեան ընտանիքներ
Խոճիկեան եւ Գասպարեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, աներոջ, մեծ հօր եւ հարազատին

ԽՈՐԷՆ ԳԱԹՐՋԼԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ Ուրբաթ, 29 Մարտ 1996, իր բնակարանին մէջ:

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ Շաբաթ, 30 Մարտ, Դամասկոսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, ուր կ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Դամասկոսի Ազգային գերեզմանատունը:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:

3

ԵԹԷ ՉԷՔ ՈՒՋՈՒՄ ՁԵՋ ՀԵԳՆԵՆ...

փագանցութեան եմ ասում, աշխատակցուհիներ սկսեցին ինձ վրայ կայֆ (վրայ խնդալ.- Ա.) բռնել: Դա տեղի ունեցաւ այն բանից յետոյ, երբ ես նրանց փորձում էի բացատրել, որ իւրաքանչիւր հայի սուրբ պարտքն է թակուգ մկ լումայի չափով ագգային տուրք վճարել: Թկկուգ մկ լումայի չափով ագգային տուրք վճարել: Իսկ ահա յաջորդ բաժանմունքի միջահասակ աշխատակցուհին, որ ինչ - որ բան էր լսել ագգային տուրքի մասին, խոստացաւ ինձ օգնել, պայմանով որ ես ասեմ ագգային տուրքի հաշուի համարը: Յաւօք ես չգիտէի այդ չարաբաստիկ թիւը: Կարծում եմ մեկնաբանութիւնն աւելորդ են:

Հա, իղձ, Հայաստանի կենտրոնական Դրամատան գործակատար Ռուբէն Ղազարեանը ինձ ասաց, որ ես կարող եմ ազատուել ագգային տուրքի հարկից, եթէ ներկայացնեմ Ազգային ժողովի պատգամաւորի վկայական: Ես ասացի, որ ես չունեմ նման վկայական, եւ նա ինձ խորհուրդ տուեց դիմել Ազգային ժողովի նախագահ Վահան Յովհաննիսեանին: Ես ասացի, որ ես չեմ ճանաչում Վահան Յովհաննիսեանին, եւ նա ինձ խորհուրդ տուեց դիմել Ազգային ժողովի փոխնախագահ Արա Սահակեանին: Ես ասացի, որ ես չեմ ճանաչում Արա Սահակեանին, եւ նա ինձ խորհուրդ տուեց դիմել Ազգային ժողովի քարտուղար Արտաշէս Գեղամեանին: Ես ասացի, որ ես չեմ ճանաչում Արտաշէս Գեղամեանին, եւ նա ինձ խորհուրդ տուեց դիմել Ազգային ժողովի պատգամաւոր Վարդան Ոսկանեանին: Ես ասացի, որ ես չեմ ճանաչում Վարդան Ոսկան

Մարզական Մարզական

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿՐԵՑ ՀԱՐԱՔԷԹ ՇԱՊԱՊԷՆ (1-2)

Լիբանանի ֆութպոլի ախոյեանութեան 24րդ հանգրուանին գծով, երէկ, Հ.Մ.Ը.Մ. Թրիփոլիի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ չրաւարարուող մրցում մը կատարեց եւ 2-1 արդիւնքով պարտուելէ ետք Հարաքէթ Շապապէն՝ վերադարձաւ Պէյրութ։

Մանսթ է, որ Հ.Մ.Ը.Մ. իր վերջին քանի մը մրցումներուն բացականերով դաշտ կը ներկայանայ, նկատի ունենալով, որ մարգիկներ կարմիր քարտեր կը ստանան (յաճախ անարդարօրէն) կամ կրնան վիրաւորուին։

Հ.Մ.Ը.Մ.էն կը բացակայէին Արթիւր (վիրաւոր), Դրօ (կախակայուած) եւ Լեւոն (կախակայուած)։ Հակառակ այս բացականերուն, կը սպասուէր, որ Հ.Մ.Ը.Մ. դիւրութեամբ տիրապետէր 13րդ դիրքը գրաւող Հարաքէթին վրայ, սակայն այս ակնկալութիւնը չարդարացաւ։

Մրցումին 4րդ վայրկեանին իսկ, Արմէն գետին բերաւ Ֆուատ Ֆահտր։ Անխուսափելի փենալթիին կոչի վերածեց Նոյնինքն Ֆահտր։

9րդ վայրկեանին, Սամուէլ Օհէն փոխանցում մը կատարեց Վարդանին, որ ձախ ոտքով հարուածեց, բայց գրկուեցաւ անցքը։ Ալի Իպրահիմ դժուարութեամբ գսպեց գնդակը, որ ելաւ քոռնըր։

Քոռնըրի հարուածին վրայ, բերդապահ Ալի Իպրահիմի սխալէն չկրցաւ օգտուիլ Անդօ Պետոյեան, որ չատ բարձր հարուածեց։

40րդ վայրկեանին, Վարդանի փոխանցումէն ետք, Արտակ 1.ֆլ.ով մը գնդակը փոխանցեց Բաֆֆիին, որ, ըստ իրաւարարին «կասկածելի» դիրքի վրայ էր։ Ան չեղեալ նկատեց Բաֆֆիին նշանակած կոյր։

43րդ վայրկեանին, Արա Ա կողմէն փոխանցեց Բաֆֆիի։ Ան կեդեցիկ փոխանցում մը կատարեց Վարդանին, որ ձախ ոտքով հարուածեց, բայց գրկուեցաւ անցքը փիւնին քովն։

44րդ վայրկեանին, Սամուէլ, Արտակին դէմ ֆաուլէն ետք, գնդակը սղէն փոխանցեց Բաֆֆիի, որ գլխու հարուածով մը փորձեց նշանակել, սակայն գնդակը անցաւ սիւնին քովէն։

Բ. կիսախաղին, աչխոյժ Բաֆֆիի յարձակումը գարմանալիօրէն օֆ-սայտ նկատուեցաւ։

50րդ վայրկեանին, Սամուէլ օդէն փոխանցում մը կատարեց, Արտակ գլուխով դէպի ետեւ տուաւ Վարդանին, որ իր կարդին հասցուց Բաֆֆիի։ Վերջինին գօրաւոր հարուածը թէեւ քոներ-փիի. րաւ բերդապահը, բայց ան բախտի բերմամբ ոտքով գսպեց անդրադարձ Բաֆֆիին հարուածը։ Մրցումը չարունակուեցաւ եւ գնդակը հասաւ Յակորին, որ գլուխով տուաւ Վարդանին։ Վարդան դէպի ետեւ մկրատային հարուած մը փորձեց, սակայն գնդակը անցաւ երդին մօտէն։

59րդ վայրկեանին, Վարդան - Արա միասնաբար ագատ հարուած մը խաղցան։ Վարդան աջ կողմէն քաւակուսի մտնելէ ետք, փոխանցեց կեդրոն Սամուէլին, որ գնդակը կեցուցած Ալի Իպրահիմի բերդէն ներս։

Հ.Մ.Ը.Մ.ի մարգիկներուն եւ համակիրներուն ուրախութիւնը երկար չտեւեց, որովհետեւ Հարաքէթ Շապապ մը ետք նշանակեց իր 2րդ կոյր, անհասկացողութեամբ մը ետք։ Արդարեւ, Անդոյի մկ սխալէն օգտուելով, Շապան Համատ գնդակը տուաւ կեդրոն Ֆուատ Ֆահտին, բայց Սագօ միջամտեց։ Ֆուատ Ֆահտ եւ էտկար բախեցան Սագոյին, որ գնդակը կորսընդուց։ Էտկար դանդաղեցաւ ոտքի ելլելու, բայց Ֆուատ Ֆահտ արագ չարժեցաւ, խլեց գնդակը եւ նշանակեց կոյր։

82րդ վայրկեանին, Բաֆֆի կարմիր քարտ մը ստացաւ, երբ չկրցաւ զիդերը գսպել իրեն տրուած հարուածէ մը ետք։ Արդարեւ, երբ յետսապահ մը իր ետեւէն գլխու հարուած մը տուաւ վիրաւորելով գինք, ան գետին իյնկաւ, բայց ֆաուլ սուլիչ մը չլսեց։ Բաֆֆի տեսաւ, թէ առիթ ունի հարուածը փոխադարձելու, ոտքի ելաւ եւ փոխադարձեց։ Իրաւարարը կպաց պատահածը։ 2 մարգիկները պարմանուեցան, Բաֆֆի ստացաւ իր 2րդ դեղին քարտը՝ այսինքն կարմիր քարտ մը։ Երկու անգամն էր, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ական մարգիկներ կարմիր քարտ կը ստանային վերջին 6 մրցումներուն։ Նախապէս Արտակ (Նրժմէհին դէմ), Լեւոն (Անսարի դէմ), Դրօ (Պրժին դէմ) եւ Անդօ Թորոսեան (Անսարի դէմ, բաժակին), ստացած էին կարմիր քարտեր։

Հ.Մ.Ը.Մ. առիթ ունէր հաւասարելու 87րդ վայրկեանին, բայց Միշէլ Էկոյի հարուածը անցաւ սիւնին քովէն։

Պէտք է ըսել, որ մրցումին արդիւնքը անարդար չէր, նկատի ունենալով, որ Հարաքէ չաղթելու համար դաշտ ներկայացած էր, իսկ Հ.Մ.Ը.Մ.ի տղաքը հեռու էին նախընթաց չաղթանակները չհոդ խումբին վիճակէն։ Քանի մը մարգիկներ իրենց սխալները ծածկելու համար, կարծէք չօ կ'ընէին, իսկ երիտասարդ ու նորեկ մարգիկներ չուարած էին ի տես փորձառուներու խաղարկութեան։

Կրնանք ըսել, թէ երէկուան մրցումին կրեթէ բոլոր մարգիկներն ալ թերացումներ արձանագրեցին։ Կարելի է ըսել, որ բերդապահ Սագօ նուագապետն սխալներէ ըստէն էր։

Բաֆֆիի եւ յաջորդականը Հ.Մ.Ը.Մ. պէտք է այս չարաթ առնուազն 4 կէտ ապահովէ Շապապ Սահէլին (Զորեքչարթի) եւ Թատամոն Սուրին (Շարաթ օր) դէմ մրցումներէն, որոնք պիտի կատարուին Սայտայի Քաղաքապետարանի դաշտին վրայ։

Հ.Մ.Ը.Մ. երէկ դաշտ ներկայացաւ հետեւեալ կազմով։-

Սագօ - Արմէն, Փանոս, Անդօ Պ., Էտկար - Արա (ապա Ժիրայր), Վաչէ (ապա Յակոր, ապա Միշէլ), Սամուէլ, Արտակ - Բաֆֆի եւ Վարդան։

Ստորեւ 24րդ հանգրուանի մրցումներուն տնտեսիր արդիւնքները։-

Ախա Ահլի Ալէյ - Շապապ Սահէլ	1-0
Նըժմէ - Ռասինկ	2-0
Սաժէս - Ահլի Սարպա	1-1
Պըրժ - Ռ. Ուալ Ատապ	2-1
Հ.Մ.Մ. - Սաֆա	2-2
Թատամոն Սուր - Անսար	1-0
Հարաքէթ Շապապ - Հ.Մ.Ը.Մ	2-1

ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	ԿԷՏ	
1. Անսար	56	(51-10)
2. Սաֆա	43	(39-21)
3. Պըրժ	42	(28-21)
4. Հ.Մ.Ը.Մ.	38	(45-32)
5. Թատամոն Սուր	37	(34-28)
6. Նըժմէ	36	(28-27)
7. Հ.Մ.Մ.	33	(33-32)
8. Սաժէս	30	(30-29)
9. Ախա Ահլի Ալէյ	29	(26-25)
10. Ռիատա Ուալ Ատապ	29	(26-34)
11. Շապապ Սահէլ	28	(24-29)
12. Ռասինկ	24	(26-34)
13. Հարաքէթ Շապապ	22	(25-40)
14. Ահլի Սարպա	4	(10-61)

ԼԵՎԱՄԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ԵՒ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԵՐ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԼԵՎԱՄԻ կազմակերպած պասքէթի մրցումները տեղի ունեցան անցեալ չարաթավերջին Լ. եւ Ս. Յակորեան Քոլէճի դաշտին վրայ։
Արձանագրուած արդիւնքներն են.-

ՊԱՍՔԷԹ

- *ՇԱԲԱԹ.-*

ՓՈՔՐ ՏՂԱՔ՝
Մնսրոպեան - Ռեմարաճ 24-5 (10-1)։

ՄԻՋԱԿ ՏՂԱՔ՝
Շ. Թարիկեան - Ս. Խանամիրեան 35-20 (12-12)։

ՄԵԾ ՏՂԱՔ՝
Լ. եւ Ս. Յակորեան - Յառաջ (Այնճար) 46-41 (26-21)։

ՄԻՋԱԿ ԱՂՋԻԿՆԵՐ՝
Ե. Մաճուկեան - Շ. Թարիկեան 22-3 (12-2)։

- *ԿԻՐԱԿԻ.-*

ՄԵԾ ՏՂԱՔ՝
Ե. Մաճուկեան - Հայ Ամետ. Քոլէճ 75-36 (40-26)։
Ս. Խանամիրեան - Ռեմարաճ 47-40 (22-26)։
Հռիփսիմեանց - Շ. Թարիկեան 63-54 (33-20)։

ՄԻՋԱԿ ԱՂՋԻԿՆԵՐ՝
Հռիփսիմեանց - Հայ Ամետ. Քոլէճ 54-8 (32-8)։

ՖՈՒԹՊՈԼ

ԼԵՎԱՄԻ ֆութպոլի մրցաշարքին գծով, արձանագրուեցան հետեւեալ տնտեսիր արդիւնքները.

ՓՈՔՐ ՏՂԱՔ՝
Գ. Կիւլպէնկեան (Այնճար) - Շ. Թարիկեան 2-1 (0-1)։

ՄԵԾ ՏՂԱՔ՝
Արիեսեանց - Մնսրոպեան 3-0 (1-0)։

ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ՝
ԱՖՀԻԼի մօտ
●ՆՈՒԱԶԱԳՈՅՆ սակերով
●ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
●Վճարման դիւրութիւններ
Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏԻ կից, Հեռ. 263324

«ՖՈՐՄԻՒԼԱ 1»

ՀԻԼ ՇԱՀԵՑԱԻ ՊՐԱԶԻԼԻՈՅ *ԿՐԱՆ-ՓՐԻՆ*

Բրիտանացի Տէմընն Հիլ (Ուիլիամս) շահեցաւ Պրազիլիոյ *Կրան-Փրիի*, գերազանցելէ ետք Ֆրանսացի Ժան Ալեզին (Պենեթոն) եւ գերմանացի Միքայէլ Շումախըրը (Գերմանիա)։ Այս վերջինը առաջին անգամ ըլլալով «Ֆեռարի»ի հետ 4 կէտ ապահովեց։

Երեք շաբաթ առաջ, Մելպուռնի (Աւստրալիա) մէջ առաջին հանդիսացած Հիլ ապահովեց կարելի 20 կէտերը։

Խմբային դասաւորման մէջ, «Ուիլիամս» կը գրաւէ առաջին դիրքը։

Ստորեւ՝ *թեքնիք* արդիւնքները.

1. Տէմընն Հիլ (Բրիտանիա - Ուիլիամս)։
2. Ժան Ալեզի (Ֆրանսա - Պենեթոն)։
3. Միքայէլ Շումախըր (Գերմանիա - Ֆեռարի)։
4. Միքա Հաքինըն (Ֆինլանտա - Մաքլարըն)։
5. Միքա Սալօ (Ֆինլանտա - Թիրէլ)։

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ.-	*ԿԷՏ*
1. Տէմընն Հիլ	20
2. Ժաք Վիլընէօվ	6
3. Ժան Ալեզի	6
4. Միքա Հաքինըն	5
5. Էտի Իրվին	4

ԽՄԲԱՅԻՆ ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ	*ԿԷՏ*
1. Ուիլիամս	26
2. Պենեթոն	9
3. Ֆեռարի	8
4. Մաքլարըն	5
5. Թիրէլ	3

ԵԼՑԻՆ ՉԵՉԵՆԻՈՅ ՄԷՋ...

«Ինչպէս որեւէ այլ երկրի համար», չափագանց կարեւոր է։

ԸՆՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ըմրոստ գինեայներ անմիջական պատասխան չտուին Ելցինի առաջարկներուն, սակայն անոնք բախումներ դադրեցնելու որեւէ նշան չցուցաբերեցին։

Շարաթավերջին բախումներու չարունակուեցան քրջանին մէջ։ «Ինտերֆաքս» լրատու գործակալութիւնը, մայրաքաղաք Կրոզնիի մէջ ռուսական գինուորական հրամանատարութիւնը մէջբերելով, յայտնեց, թէ անոր ուժերը, արեւելեան եւ հարաւ - արեւելեան Չեչենիոյ մէջ ըմրոստներուն դէմ «գործողութիւնները» չարունակած են։ Անիկա-մանրամասնութիւններ չտուաւ։

Չեչենիոյ մէջ ստացած կէտեր չարաթավերջին ձայնակցեցան տեղացիներու ամրաստանութիւններուն, թէ ռուսական ուժերը մետասաններով վայրկեանին չարձակումներու սկսած են չէչէն գիւղերուն բնակիչներուն վրայ, ըմրոստներուն պարտադրելու համար, որ ենթարկուին անկախութենէն հրաժարելու ռուսական պահանջներուն։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿՈՉ

Ռուսական նորագոյն յարձակողականը պարզեայ միջազգային քննադատութեանց դուռ բացած կր։

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը՝ Նիքրայս Պըրնզ կոչ ուղղած կր Ռուսիոյ վերջ տալու «առանց խտրութեան եւ չափանցեալ» գինուորական ուժի գործածութեան։

Իսկ Եւրոպայի մէջ Գործակցութեան եւ Ապահովութեան Կազմակերպութեան Կրոգնիի մէկ ներկայացուցիչը չարաթավերջին ռուսական բանակը ամրաստանեց քաղաքային ժողովուրդին դէմ պատերազմ մղելու եւ մարդկային իրաւունքները ոտնակոխելու յանցանքով։
(ՌԻՈ ՕՐԼԻ)

ՀԱՊԱՐԱԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱԼԷՊԻ ԱԶԳ. ՔԱՐԷՆ ԵՓՓԷ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

Սիրելի՛ ճեմարանականներ,

Յաոաջիկայ 1997 թուականին կ'ամբողջանայ Ճեմարանի հիմնադրութեան յիսնամեակը։ Օգտագործելով յոբելենական տարեթիւը, խնամակալութիւնս որոշած է կատարել հաստատութեանս կէսդարեայ գործունէութեան արժանի գնահատականը։

Յոբելենական հանդիսութիւններու առընթեր, որոշուած է հրատարակել Ճեմարանի տարեգրութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ հասցէագիրք մը, անգամ մը եւս համախմբելու համար աշխարհացրիւ ճեմարանականները։

Որպէսզի ՄԵՐ ՃԵՄԱՐԱՆԻ վաստակը ըստ հնարաւորին իր ամբողջութեամբ արտացոլայ, կը խնդրենք, որ բոլոր ճեմարանականները իրենց մասնակցութիւնը բերեն այս աշխատանքին՝ ստեղծագործութիւններով, յուշերով, մանրավէպերով, լուսանկարներով եւ փաստաթուղթերով։

Հասցէագիրքին համար կը խնդրենք հայթայթել հետեւեալ տեղեկութիւնները.

- Անուն, մականուն։
- Ճեմարանական տարիներ, թուականով։
- Բարձրագոյն ուսում։
- Աշխատանք եւ հաճրային ծառայութիւն։
- Հասցէ, հեռաձայնի եւ հեռատիպի թիւ։

Բոլոր առաքումները կրնաք կատարել հետեւեալ հասցէին.

KAREN YEPPE ARM. COLLEGE
P. O. BOX 133
MEYDAN - ALEPPO, SYRIA
FAX ++ 963 - 21 - 641497
Tel: 643353 - 643363

ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳ. ՔԱՐԷՆ ԵՓՓԷ ՃԵՄԱՐԱՆԻ
ՀԱԼԷՊ, 10 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1996

Կը խնդրուի սփիւռքահայ մամուլէն արտատպել։

ՄԱՆՉ. ԵՈՒՆԱՅԹԸՏ ԵՒ ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ՝ ԲԱԺԱԿԻ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆԻՆ

Անգլիոյ բաժակի այս տարուան աւարտականը տեղի պիտի ունենայ Մանչեսթըր Եունայթըտի եւ Լիվըրփուլի միջեւ, որոնք երէկ, կիսաւարտական մրցումներուն, յաջորդաբար յաղթեցին Չելսիի (2-1) եւ Լիկայի բաժակակիր Ասթըն Վիլայի (3-0)։

Ռոպի Ֆաուլըր (2) եւ ճկյսըն Մաքթոմինայ նշանակեցին Լիվըրփուլի 3 կոլերը, իսկ Էնտի Քոլ եւ Տկյվիտ Պեքհամ՝ Եունայթըտի կոլերը։ Հոլանտացի Ռուտ Կիւլիթ նշանակեց Չելսիի միակ կոլը։

•ՖՐԱՆՍԱՅԻ ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցումները եղան անակնկալներով հարուստ։ Փարիզ Սէն Ժերմէն իր դաշտին վրայ պարտուեցաւ Մարսէյն (3-2) եւ կորսնցուց պարագլուխի դիրքը, որուն տիրացաւ Օձէր, որ 4-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Լիլը։

•ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ մէջ, Պայէրն Միւնիխ իր դաշտին վրայ կարեւոր յաղթանակ մը տարաւ թիւ մէկ մրցակից Տորթմունտի վրայ։ Մրցում մը աւելի կատարած Պայէրն երկու կէտի առաւելութիւն ունի Տորթմունտի վրայ։

6

... ԽՄԵԼ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԿԵՆԱՑԸ

րութիւնները ճիշդ եզրակացութիւններու կը յանգին: Արդեօք պէ՞տք է ամէն ոքի կինի խմէ իրրեւ դեղ, նոյնիսկ անոնք, որոնք բնաւ խմելու սովորութիւն չունին: Մասնագէտները կը պատասխանեն. պայման չէ՛: Ոգելից ըմպելիի օգտակարութիւնը ամէն մարդու համար չէ: Միայն սրտի հիւանդութենէ տառապողները յատկանշական օգուտ քաղած են անկէ: Մանաւանդ՝ միջին եւ յառաջացած տարիքի կիներն ու այրերը:

Նոյնիսկ կինիի ամէնէն խանդավառ պաշտպանները կը հաստատեն, թէ կարգ մը մարդիկ բնաւ պէտք չէ խմեն: Անոնց չարքին են 21 տարեկանէն վար երիտասարդները, ընտանիքին մէջ ոգելից ըմպելիի հարց ունեցողները, կանագան դեղերով բուժուողները, ինքնաշարժ քշելու հարկադրուածները, մտային ծանր աշխատանք կատարողները, յղի կիները կամ յղանալ ծրագրողները: Այս ցանկին վրայ կ'աւելցնան նաեւ ծխողները, որոնց կացութիւնը կը վատթարանայ խմելու պարագային, դուռ բանալով բազմատեսակ քաղցկեղներու վտանգին (մասնաւորաբար կուրծքի, որկորի, կխուռ եւ վիկի), ինչպէս կը հաստատեն նորագոյն ուսումնասիրութիւնները:

Կարգ մը մասնագէտներ կը վախնան, որ մարդկային ընկերութեան մէջ խմողներու թիւը բարձրացնելը կրնայ բազմացնել ալքոլամոլները: Ի վերջոյ ամէն տեղ չէ, որ մարդիկ չափաւոր կը խմեն:

Բժիշկներ չեն քաջալերեր կինի կամ գարեջուր խմել դեղի փոխարէն: Հակառակ ուսումնասիրութիւններու կատարած դրական եզրակացութիւններուն, կարելի չէ կինին իրրեւ հեղուկ ապխիրին կուլ տալ ամէն օր, սրտին երակները մաքուր պահելու համար: Վստահարար դարերու ընթացքին կինի խմող առողջ մարդիկը այդ ձեւով չեն վերարերած իրենց առօրեայ խմիչքին: Զափաւոր սպառելու պարագային, խմիչքը անվնաս է: Մակայն գայն դեղի հետ չփոթելը կը խախտէ աւանդական բժշկութեան օրէնքները:

USI
AIR & SEA FREIGHT
PACKING — TRAVEL — INSURANCE
UNITED SERVICES INTERNATIONAL S.A.R.L.
NACCACHE STREET – CHARTOUNI BLDG.
TEL 350550/1/2/3 – 341150/51– 342800
P.O.BOX: 11-4335 – BEIRUT – LEBANON
CABLE: LOSHSERV TELEX: 20949 LE

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՅՔԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԾՐԱՐՈՒՄ ԵՒ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ, ԴԷՊԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԲՈԼՈՐ ԿՈՂՄԵՐԸ, ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ ՏՈՒՄՍԵՐ

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Տիգրանուհի Գանթարճեան
Տէր եւ տիկին Վարուժան Գանթարճեան եւ զաւակը
Տիկին Մայտա Քէօշկէրեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Յակոբ Գանթարճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ստեփան Գանթարճեան եւ զաւակունք
Տիկին Փրյանթին Գանթարճեան եւ զաւակունք
Տիար Ներսէս Սվաճեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, մեծ հօր եւ հարազատին՝

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՆԹԱՐՃԵԱՆԻ

(Ծնեալ Գարաման, 1904ին)

մահր, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 30 Մարտ 1996, առաւօտեան ժամը 8ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան.

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ Կիրակի, 31 Մարտ, Ռմկ.ցի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ, կէսօրէ ետք ժամը 2ին, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ֆրրն Շրպկէի Ազգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:

●Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը. Մար Մխիթար. Երկուշաբթի 1. Երեքշաբթի 2 եւ Չորեքշաբթի 3 Ապրիլին:

●Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւններ կատարել բարեսիրական հաստատութիւններուն:

ՄԱՀԱԶԴ

Թագուհի եւ Բաֆֆի Կիւլլիւճեան
Տէր եւ տիկին Սերգօ Բրուտեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Պեռնար Ուիլմօ
Տիար Գրիգոր Կիւլլիւճեան
Տիկին Եղիսաբէթ Կիւլլիւճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Մարգիս եւ Միհրան եւ ընտանիքներ
Դուլումճեան, Ներսէսեան եւ Պիւրթինի ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ եւ հարազատին՝

ԼՈՐԱՆՍ ԿԻՒԼԼԻՒՃԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ, 1924ին)

մահր, որ պատահեցաւ Ջորեքշաբթի, 27 Մարտ 1996ին, (Պելճիքա):

Թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Երկուշաբթի, 1 Ապրիլ, կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Էշրեֆիէհի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Ֆրրն Շրպկէի Ազգային գերեզմանատունը:

●Ներկայս ընդունիլ իրրեւ մահագդ:

●Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին երկուշաբթի 1, Երեքշաբթի 2 եւ Չորեքշաբթի 3 Ապրիլին, հանգուցեալին բնակարանը Ժրմմէյգի:

ԱԻԱԳ ՇԱԲԱԹԸ ԵՒ Ս. ՋԱՏԻԿԸ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

Այսու կը ծանուցանենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդին, թէ Աւագ Շաբթուան յատուկ եկեղեցական արարողութիւնները Անթիլիասի Մայր Տաճարին մէջ պիտի կատարուին ըստ ընկալեալ աւանդութեան եւ հետեւեալ ժամանակացոյցով.-

		ԺԱՄԸ
ԱԻԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ - ԿԱՐԳ ԱՊԱՇԽԱՐՈՂԱՑ		9ԻՆ
4 ԱՊՐԻԼ	- Ս. Հաղորդութեան Պատարագ	10ԻՆ
	Պատարագիչ՝ *Տ. Պարթեւ աբղ. Կիւլիւմեան*	
	- ԿԱՐԳ ՈՏՆԼՈՒԱՅԻ Կատարող եւ քարոզիչ՝ *Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս*	4ԻՆ
	- ԿԱՐԳ ՉԱՐՉԱՐԱՆԱՑ Խաւարման գիշեր	7ԻՆ
	Քարոզիչ՝ *Տ. Շահան վրդ. Սարգիսեան*	
ԱԻԱԳ ՈՒՐԲԱԹ 5 ԱՊՐԻԼ	- Կարգ Խաչելութեան	9ԻՆ
	- Կարգ Թաղման	4ԻՆ
ԱԻԱԳ ՇԱԲԱԹ 6 ԱՊՐԻԼ	- Առաւօտեան Ժամերգութիւն	8ԻՆ
	- Մրագալոյցի Պատարագ	4ԻՆ
	Պատարագիչ՝ *Տ. Պարթեւ աբղ. Կիւլիւմեան*	
Ս. ՋԱՏԻԿ 7 ԱՊՐԻԼ	- Առաւօտեան Ժամերգութիւն	7ԻՆ
	- Ս. Պատարագ	9.30ԻՆ
	Պատարագիչ եւ քարոզիչ՝ *Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոս*	
ՄԵԾԵԼՈՑ 8 ԱՊՐԻԼ	- Առաւօտեան Ժամերգութիւն	8ԻՆ
	- Ս. Պատարագ	9ԻՆ
	Պատարագիչ՝ *Տ. Մաշտոց աբղ. Զոպանեան*	

Ջերմօրէն կը յանձնարարենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդի զաւակներուն, որ հայուն վայել եկեղեցասիրութեամբ ներկայ ըլլան սոյն արարողութեանց եւ հոգեպէս վերաւորոգուին քրիստոնէական հաւատքով ու հայրենի աւանդութիւններով:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ *ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ*

ԴՐՕՇԱԿ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՀԱՅ ՅԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

27ՐԴ (60ՐԴ) ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 4 (1476), 22
ՓԵՏՐՈՒԱՐ – 6 ՄԱՐՏ 1996

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

●ՅԱՂՈՒՆ ԱՋԳԻՆ ԵՒ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ (ՓԵՏՐՈՒԱՐ-ԳԱՂԹԱՐ)

ՄԵՐ ՈՒՂԻՆ

●ԼԻԳԸՐԸ «ՅԻՒԻՐԱՐԱՅԻՆ» ՏԻՊԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒՀԻ (ՀԱՅՐԱՊԱՏՈՒՄ Հ. Յ. Դ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉ ԸՆԿ. Լ. ՄՈՒՐԱԴԵԱՆԻ ՀՇՏ)

75ԱՄԵԱԿ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ի

●ԳԱՂԹԱԳԱԼ ՈՒ ՄԻՇՏ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 18Ի ՄԱՍԻՆ
Վ. Բրուտեան

●ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԱԿՈՒՆՔԱՆԵՐՈՒՆ
Կիրոյ Մաճոյեան

●ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՓՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿՈՄԻՏԷՆ ՈՐՊԷՍ ԱՋԳԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ
Վարդան Պետրոսեան

●ՅՈՒՇԵՐ ԵՒ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՍԻՄՈՆ ՎԱՐԱՅԵՆԵՆ

ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ՔԵՄ

●ԿԸ ԲԱՒԱԿԱՐՈՒԻ՝ ԱՐԳԵՕՔ, ՀԱՅԸ
Համլետ Գաւրեան

●ՈՐՊՇԱԿԻԱՅՈՂ ՁԱՐԳԱՑԱՒՈՒՆԵՐՆ ՈՒ ՈՐԲԻ ԳԼՈՒԽԸ
Արտաշէս Շահրազեան

●ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱՊԱԿԳԱՅԱՑԱԿԱՆ ԵՒ «ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՐԳ» ԳԱՂԱՓԱՐԱՑՈՂՈՒԹԻՒՆԸ
Միրակ Յովհաննիսեան

ՄԱՍԱՆՈՑ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

●ԵՐԲ ՄԵՋ ՀԵՏ ՉԵՆ «ԵՐԿԻՐ»Ն ՈՒ «ԱՋԱՏԱՄԱՐՏՆ»Ը
Սառա Պետրոսեան

●ԱՅԴ ԴԺՈՒԱՐ ՈՒՂԻՆ
Լիանա Իսահակեան

●ՀԱՅՐԵՆԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿ
Յ. Ք.

ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ՀԱՍՏ.

ՔԱՄԵՐԱ
ՍԼԷՓԻԼԱՅԹ
ՌԻՍԻՎԸՐ
ՎԻՏԷՕ
ՌԱՏԻՕ ՔԱՍԷԹ

ԷՐ -ՔՈՆՏԻՏԻՈՆ
ԼՈՒԱՅՔԻՄԵՔՆԱՅ
ԿԱԶՈՎՓՈՒՒ
ՄԱՅԸՐՕՈՒՆԻՅՎ
ՓՈՒՌՆԵՐ

ԵՒ ԵԼԵԿՏՐ. ՏՆԱՅԻՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

Պուրճ Համուտ – Քաղաքապետարանի հրապարակ,
հեռ. 261270, 266432, 581011, 583218, FAX 583219
2րդ մուտք, Սաներ Պլանքոյէն: Կառատունը ապահովուած

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

19, 20, 21 ԱՊՐԻԼ 1996

ՅԵԳ.ԱՓՈԽԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐՈՒ ԵՐԿՈՒՅ Հ.Յ.Դ. ԼԵՄ «ՀՐԱՅՐ ԳԺՈՒԱՔ» ԵՒ «ԲԱՖՖԻ» ՄԱՄՆԱՁԻՒԼԵՐ

ԾԱԽՈՒ ԿԱՌԱՏՈՒՆ (ԽԼՈՒՅՈՎ)

●Ինքնաշարժի նորոգութեան կառատուն մը, լման սարքաւորումներով, Պուրճ Համուտի մէջ, «Արմենիա» պողոտայ: Հեռ. 265832 եւ 891046:

ՎԱՐԶՈՒ Է

●Պուրճ Համուտի մէջ, խանութ մը նաեւ գրասենեակի յարմարութեամբ, հեռաձայնով միասին: Հեռ. 03-321455 եւ 01-268149:

CENTRE BIJOUX

●Վարձու կամ տամանով գործատեղիներ եւ գրասենեակներ, նաեւ Արաքս թաղի մէջ: Հեռ. 267913:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●ԼՕԽԻ «Աշխէն» մասնաճիւղի (Նոր Մարաշ) վարչութեան կազմակերպած Միջիլիի ձեռնարկին եղած նիւթական նուիրատուութիւնները.-

Ընկ. Սիրան Քահրիմեան 150.000 լ.ո., ընկ. Յասմիկ Գալայճեան 100.000 լ.ո., ընկ. Սոնա Գուրճեան 100.000 լ.ո., Սրբոց Քառասնից Մանկանց Եկեղեցւոյ Մանկաց վարժարանի Տիկնանց Միութիւն 50.000 լ.ո., Լիւսի եւ Սոֆիա Յակոբեան Բոլիճի Տիկնանց Միութիւն 50.000 լ.ո., ընկ. Մարտիրոս Պասմաճեան 50.000 լ.ո., ընկ. Զարմիկ Թէրեան 50.000 լ.ո., ընկ. Ագապ Խանգէրեան 50.000 լ.ո., փոքրիկ Սագօ Գարագէհեան 50.000 լ.ո., ԼՕԽի Ա. Փափազեան» մասնաճիւղ 40.000 լ.ո., ընկ. Փերուզ Երիզոր-եան 25.000 լ.ո., ընկ. Վիրոր Թիւրիւճեան 25.000 լ.ո., մր 25.000 լ.ո., ընկ. Նիւսաբէր Կիւրեղեան 20.000 լ.ո., Մարկիզ Համպեան 25.000 լ.ո., Շնորհալի» երգչախումբին 15.000 լ.ո., ընկ. մր 25.000 լ.ո., օրդ. Վազրիի Ձեռքեան 200 ֆր. ֆրանք, ընկ. Սիլվա Ջուլճեան 100Տ, ընկ. Ժապլին Պիպիճեան 50Տ, ընկ. Ալիս Մհճեան 25Տ, ընկ. Կրկլա Պիպիճեան 20Տ, ընկ. Շահան Գուրխա 20Տ, ընկ. մր 20Տ, Շնորհալի» երգչախումբին 10Տ, ընկ. Լուսաձին Սիմոնեան 10Տ:

●ԼՕԽի «Աշխէն» (Նոր Մարաշ) մասնաճիւղի վարչութեան կազմակերպած թրախմեանիին եղած նիւթական նուիրատուութիւնները.-

Ընկ. Լուսին Պագճեան 50Տ, ընկ. Ժապլին Պիպիճեան 25Տ, ընկ. Թագուհի Ատաման 50Տ, Մարիա Սաթին Նորաթմեան 25Տ, փոքրիկ Նուպար Գալայճեան 50Տ, փոքրիկ Վարուժ Պալանճեան 100Տ, փոքրիկ Վահան Պալանճեան 100Տ, փոքրիկ Բրիսաին Սահակեան 20Տ, Սրբոց Քառասնից Մանկանց Եկեղեցւոյ դպրոցական միութիւն 1.000.000 լ.ո., Սրբոց Քառասնից Մանկանց Եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութիւն 300.000 լ.ո., ակբ եւ տիկին Պետրոս Փամպուքեան 200.000 լ.ո., ընկ. Մարտիրոս Պասմաճեան 100.000 լ.ո., փոքրիկ Բիւզանդ եւ Նեղոն Մպրահիմեան 100.000 լ.ո., Սարդարապատ Համալսարանական բնակարանէր 300.000 լ.ո.:

ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)

Շարաբար պիտի սկսի աշխոյժ գործունէութեամբ. պիտի կատարէ նշանակալի աշխատանք, զոհ ձգելով ձեր շրջապատը: Աշխատանքը միշտ կը վարձատրէ:

ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)

Ձեր ժամանակին մեծ մասը պիտի անցընէ հարց մը լուծելով կամ օգնութեան փութալով անկեալի մը: Մի՛ մոռնաք, որ ուրիշներուն օգնելը ձեր անձին օգնել կը նշանակէ ու ձեզի կը բերէ հոգեկան խաղաղութիւն:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)

Սիրոյ մարզին մէջ պիտի կարենաք յայտնաբերել ձեր սիրելիին ծածուկ մէկ առաքինութիւնը, որ ցարդ խուսափած է ձեզմէ: Հանգիպումներու մէջ ձեր հանդիսաւոր կերպարանքը պիտի օգնէ ձեզ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)

Ծրագիրներ ձեր նպատակը պիտի դրաւէ. ձեր ամրապոյծ ուշադրութիւնը, պիտի մաածէ նկատառելի տարբերութիւններ որոնելու մասին եւ, ի վերջոյ, լուծում մը պիտի գտնէ:

ԱՌԻՒՄ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)

Առիթ մը պիտի ստեղծուի, մի՛ արհամարհէք. կրնաք վարձատրուիլ: Նոյնիսկ աննշան նկատուած աշխատանքի մը կրնայ ձեզ զարմացնել:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)

Համակայնացեալ մը կնճիռ մը լուծելու համար, մի՛ տատանիք: Ընկերային կեանքի մէջ հաւասարակշիռ աշխատանքի մը պիտի յաջողի ի վերջոյ:

ԿՇԻՌ (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)

Երկար տարիներ ստեղծուած մի՛ վարանիք դուրս ձեզ արտայայտելու, ձեր ձիրքերը յայտնաբերելու: Յաջողութիւնը պիտի նեռուի ձեզմէ:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)

Խաղայ օր մը՝ բազմաթիւ ամուսնացած կամ նշանուած զոյգերու համար: Ամուրիներն ալ պիտի ունենան անմոռանալի հանդիպումներ, որոնք կրնան վերածուիլ մնայուն եւ սիրալիր բարեկամութեան:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)

Պիտի յոգնիք այսօր եւ պիտի կարծէք, որ տեղերդ աշխատանք կատարած է ապարդիւն. մի՛ վհատիք, որովհետեւ մէկը օգնութեան պիտի գայ եւ ձեզ դուրս պիտի բերէ. ձեր անմարամպլիր վիճակին:

ԱՅԾԵՂՋԻՒՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)

Հանգիպ պատեհութիւն մը պիտի յառաջացնէ ձեր օրը եւ աշխատանքը. նկատի առած ձեր դժուարութիւնները, այս պատահարը հանգիպ պիտի բերէ:

ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)

Օրը նպաստաւոր է բախտ փորձելու համար. վիճակահանութեան առնմ մը կրնաք գտնել: Նոյնպէս՝ կրնաք հետեւիլ կազմակերպման գործի մը:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)

Օրը սահանկալի է: Սիրային արկածախնդրութիւն մը կրնայ յանգիլ հանգիպ արդիւնքի: Ամուսնացածները կամ նշանուածները կրնան զգալ երիտասարդացած սիրտ ու արամադրութիւն:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3348

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2					■		■				
3			■					■			
4				■					■		
5		■				■	■			■	
6	■				■	■	■				■
7		■			■	■	■			■	
8				■				■			
9			■						■		
10				■		■		■			
11					■						

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Շտեմարան, մթերանոց - Այտուցաւոր ախտ:
2. Ձիու ոտքերու գարկ՝ գետնի վրայ - Մկկմկկ:
3. Հոլովակներու մասնիկ - Եւրոպական ոստան - Աւազանին մէջ կը գտնուի:
4. Կարմիր ներկ - Ուրական - Մորթային րիծ:
5. Շնչառական գործարան - Նամկտ:
6. Ասկերանի կիւղերէն - Մաճառակ:
7. Յիշատակ՝ - Օդրչրդթային կապող կեռ:
8. Ոտքի րթամատ - Արօրի բռնատեղ - Արդի:
9. Ցուցական ածական - Ջանալ, աշխատիլ - 5000:
10. Վիշնու աստուծոյ եօթներորդ մարմանգումը - Մաս կագմէ (հակ.):
11. Ձգտիլ - Արական առնուն:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Հայ բիւգանդացի՝ Նիկոդայոս - Յարդանկոդին:
2. Եգիպտական չարաթաֆերթ - Ամուսնութիւն:
3. Նմանաձայն տառեր - Պողպատու ծառատեսակ - Կէս՝ մունջ:
4. Արեգակնային յոյս - Անագան - Մեծ մայր:
5. Որոգ, մանելիք - Կրպանքի ծակ:
6. Մայր, սահման - Պատշաճ:
7. Կթեղէն - Որդ, միջատ:
8. Լարանի աղիքներէն - Մոհամմէտի փեսան - Շնչքսփիրի երկերէն «... Արքայ»:
9. Ստացական ածական - Ուուուցիկ - Եգիպտական դից:
10. Թայան (հակ.) - Հրնձուած ցորենի խուրձ:
11. Լքուած երեխայ - Դեղին պղինձ:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Բ	Ն	Ա	Զ	Ր	■	Ա	Հ	Ա	Լ	Ի
2	Ն	Ա	Ր	Տ	■	Հ	■	Ա	Տ	Ո	Մ
3	Ո	Ծ	■	Է	Կ	Ո	Ր	Ճ	■	Ո	Ա
4	Ր	Է	Տ	■	Ե	Ի	Ս	■	Ն	Ի	Ս
5	Ր	■	Ն	Ե	Ր	■	Ա	Ս	Գ	■	Տ
6	■	Ա	Կ	Ր	■	■	Ր	Ա	Տ	Տ	■
7	Կ	■	Ո	Ր	Թ	■	Վ	Է	Ս	■	Թ
8	Ծ	Ի	Ծ	■	Ե	Ս	Ի	■	Տ	Օ	Թ
9	Ո	Ր	■	Ի	Ր	Ե	Ն	Ջ	■	Շ	Ա
10	Ր	Ա	Ն	Ջ	■	Գ	■	Ս	Ի	Ի	Ռ
11	Ր	Ր	Ա	Ծ	Ի	■	Ր	Է	Կ	Ն	Տ

ԹԻՒ 3347

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՊԱՂՏԱՏԻ ՄԷՋ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԽԱՂԱՂԱՍԷՐՆԵՐ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԵՆ *ՄԱԿ*Ի *ԱՄՊԱՐԿՈՄ*Ն

ՊԱՂՏԱՏ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Խումբ մը ամերիկացիներ կիրակի օր յայտարարեցին, որ իրենք Պաղտատ կ'այցելեն, գիտնալով հանդերձ, որ իրենց երկիրը վերապատնայէ եաք կրնան պատիժ եւ տուգանքի ենթարկուիլ, որովհետեւ անոնք հրապարակաւ կը պատապարտեն Իրաքի դէմ ՄԱԿի հաստատած պատժամիջոցները:*

Ամերիկացիները դիտել տուին, որ Պաղտատ կ'այցելեն անտեսելով իրենց կառավարութեան կպուչացումի կոչը, որ կ'արգիլէր իրենց ճամբորդութիւնը: Պաղտատի մէկ հիւանդանոցին առջեւ, անոնք յայտարարեցին, որ պիտի բանարարեն ՄԱԿի ամպարկոն, որ հաստատած է Իրաքի դէմ: Անոնք չեչտեցին, որ 1990էն ի վեր հաստատուած այս ամպարկոն անբարոյական եւ անմարդկային է, յատկապէս երբ ՄԱԿ իր տեղեկագիրներուն մէջ կը նշէ, որ մանուկներ կը մեռնին սննդեղէնի եւ դեղի չգոյութեան պատճառով:

Ամերիկացի այցելուները մաս կը կազմեն խաղաղարար շարժումի մը, որ դէմ էր 1991ի Մոգի պատերազմին՝ Քուվէյթը ազատագրելու համար: Անոնք կրնան մինչեւ 12 տարի բանտարկութեան կամ մէկ միլիոն տոլար տուգանքի ենթարկուիլ Միացեալ Նահանգներ վերադառնալէ եաք: Անոնք խախտեցին ամպարկոն 16 հագար տոլար նուիրատուութիւն կատարելով մանուկներու հիւանդանոցի մը:

●ԻՐԱՔի օժանդակելու համար, Փաքիստան 4 հագար թոն բրինձ կ'ուղարկէ Իրաք, յայտնեց Պաղտատի մօտ Փաքիստանի դեսպանատունը: Բրինձով բեռնուած նաւը Քարաչիէն ճամբայ ելած է եւ Երկուշաբթի օր (այսօր) Ումմ Քասրի նաւահանգիստը կը հասնի: Բրինձը պիտի բաշխուի հիւանդանոցներու եւ որբանոցներու:

ԱՐԱԲՆԵՐԸ ԵՒՍ ԻՐԱԻՈՒՆՔ ՈՒՆԻ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԶԷՆՔ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ

ԿՐԱՍԼ ՓԱՋԱՅԻ

ԹՈՒՆՈՒՋ, 30 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Լիպիոյ դեկավար Մուամմար Քագաֆի ըսաւ, որ արարները իրաւունք ունին թունաւոր եւ այլ կէնքեր ունենալու՝ հակադարձելու համար Իսրայէլի, որ արգիլուած կէնքեր ունի, հաղորդեց Լիպիոյ պաշտօնական լրատու գործակալութիւնը, Շարաթ օր:*

Իր ճառին մէջ, Քագաֆի դիտել տուաւ, որ արարները պէտք է ունենան թունաւոր կապեր եւ կենսարանական ռումբեր, որովհետեւ Իսրայէլ ունի գանոնք եւ կը սպառնայ արարներուն:

ՈՐՊԷՍԶԻ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒ ՏՐՈՒԱԾ ԽՈՍՏՈՒՄԸ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԻ

ԿԱԶԱԽ, 30 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ Շարաթ օր կոչ ուղղեց Համաշխարհային Դրամատան, որպէսզի ճնշէ Նուիրատու երկիրներուն վրայ, որոնք իրենց կատարած խոստումները (Նիւթական օժանդակութեան) տակաւին չեն կատարած:*

Նուիրատու երկիրները խոստացած են հինգ տարուան ընթացքին 2.4 միլիառ տոլար հայթայթել պաղեստինեան չրջաններուն՝ ամուր հիմերու վրայ դնելու համար անոնց տնտեսութիւնը:

Արաֆաթ, Շարաթ օր, Կազայի մէջ տեսակցութիւն ունեցաւ Համաշխարհային Դրամատան նախագահ Ճէյմս Վուլֆընսընի հետ, որ դիտել տուաւ, թէ Դրամատունը պատրաստ է յատկացնել քայլեր ալ ուսումնասիրելու՝ օժանդակելու համար պաղեստինեան ինքնավար չրջաններուն:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ԻԱ. ԴԱՐՈՒՆ

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Եւրոպական Միութեան դեկավարները չարաթավերջին, Իտալիոյ Թորինօ քաղաքին մէջ կումարեցին արտակարգ գերաստիճան մը՝ միջ-կառավարական խորհրդաժողով, Եւրոպական Միութեան համաձայնագիրները վերատեսութեան ենթարկելու եւ Միութիւնը 21րդ դարուն պատրաստելու համար:*

Ղեկավարները խոստացան Միութիւնը աւելի մօտեցնել իր քաղաքացիներուն, անոր աւելի ուժեղ ձայն տալ արտաքին հարցերու գծով եւ պատրաստուիլ Արեւելեան Եւրոպային եւ Միջերկրականեան գօտիին նոր անդամներ ընդունելու:

Ղեկավարները իրենց պատուիրակներուն թելադրեցին քննարկել անգործութեան, ահաբեկչութեան, գաղթականութեան, ոճիրներու, կենսյորտի, ժողովրդավարութեան, հրապարակայնութեան, ապակեղրոնացման, մարդկային իրաւանց, կեղծարարութեան դէմ պայքարի, պաշտպանութեան եւ մրցակցութեան վերաբերող հարցեր, այնպիսի ձեւով, որ 15 անդամներէն որեւէ մէկուն մտահոգութիւնը չանտեսուի:

Այս ցանկը հաստատեց, թէ անդամ երկիրները օրակարգի տարբեր նիւթեր կը հետապնդեն, նաեւ՝ իւրաքանչիւր ազգութիւնների, գործ պատուիրակները պիտի դիմագրաւեն իրենց յաւելեալ աշխատանքներուն ընթացքին:

ՓԵՐԻ ՊՈՍՆԻԱ Կ'ԱՅՑԵԼԷ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՈՃԻՐՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախարարը՝ Ուիլիըմ Փերի երէկ Պոսնիա հասաւ, ճնշում բանեցնելու համար խրտուածներուն եւ իսլամներուն վրայ, որպէսզի փորձեն Պոսնիոյ իսլամ-խրատաթ դաշնակցութիւնը, որ կենսական կը նկատուի Տէյթընի խաղաղութեան համաձայնագիրին յաջողութեան համար:

Դիւանագէտներ յայտնեցին, թէ իսլամ եւ խրատաթ դեկավարները Շարաթ ուշ պիշերին համաձայնութեան չանգած են ամրապնդելու տագնապի մատնուած իրենց դաշնակցութիւնը:

Միջազգային բանակնաց Մայքրլ Սթայներ ըսաւ, թէ համաձայնութիւնը նախորդներէն տարբեր է, այն իմաստով, որ անիկա պատժամիջոցներ նկատի ունի անոնց դէմ, որոնք կը մերժեն գործակցիլ:

Փերի, որ Սարաեւօ ուղղուելէ առաջ, հիւսիսարեւելեան Թուզլա քաղաքին մէջ այցելած էր միջազգային խաղաղարար ուժերուն մաս կազմող ամերիկացի կինուորներուն, ըսաւ, թէ ՕԹԱՆի ուժերը դաշնակցութեան սահմաններէն ներս կինեայներու կողմէ հաստատուած անցարգելները պիտի չհանդուրժեն:

Փերիի ընկերակցող ամերիկացի պաշտօնատարներ ըսին, որ պատերազմի ոճիրներու չուրջ քննութիւն կատարողներ պիտի սկսին քննել Սրեբրենիցայի չուրջ հաւաքական այն կերեզմանները, ուր կ'ենթադրուին թաղուած բլյալ չուրջ 8 հագար իսլամներ: 1995ի Յուլիսին, երբ սերպերը գրաւեցին Սրեբրենիցան, հաղորդուեցաւ, որ անոնք հաւաքական կերեզմաններուն մէջ:

ՀԵՐՈՒԱԼԹԻՒՅԵՆ ԽՈՍՏՈՒՄ

Ջայրէպ իր այցելութեան ընթացքին, Փերի Շարաթ օր յաջողած է խոստումը ապահովել կառավարութենէն՝ պոսնիացի խրատաթ գօրավար Թիհոմիր Պլասքիչը Լա Հէյի ՄԱԿի Միջազգային Ատեանին յանձնելու: Ան 6 ամիս առաջ ամբաստանուած էր իսլամ քաղաքացիներ ջարդած բլյալու յանցանքով:

Շարաթավերջին, ամերիկեան ճնշումները նաեւ այլ արդիւնքի մը յանգած էին: ՄԱԿի ատեաներ յայտնեց, թէ Սերպիա իրեն յանձնած է սերպ 2 կինուորներ, որոնք վկայ եղած են արեւելեան Պոսնիոյ մէջ արձանագրուած վայրագ արարքներուն:

(ՌԷՈԹԸՐ)

ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԻ ԿԱՐԳԸ ԹԱՅՈՒԱՆԻՆՆ Է

ԹԱՅՓԷ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Թայուանի պաշտպանութեան նախարարը կիրակի օր հաստատեց այն տեղեկութիւնները, թէ Թայուան Ապրիլի սկիզբը ռազմափորձերու պիտի ձեռնարկէ, իր ջուրերուն մէջ:*

Թայուան հաւաստեց, որ ռազմափորձերը, որոնք տեղի պիտի ունենան Ձինաստանի հարաւ-արեւելեան ծովեզերքէն քանի մը քլմ. հեռու, չրջանին մէջ յարուցածութիւնը պիտի չաւելցնեն:

Ձինաստան Մարտ 8էն 25, 3 փուլերով ռազմափորձերու ձեռնարկած էր, Թայուանի Մարտ 23ի նախագահական ընտրութեանց նախօրեակին:

ԼՈՒՐԵՐ ԼՐԱՑՈՒԱԾ

ՋԵՐՈՒԱԼ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀՐԱՒԻՐԷ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐԸ

ՓԱՐԻԶ, 30 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Այճերիոյ նախագահ Լիամին Զերուալ Շարաթ օր տիալոգի հրաւիրեց ընդդիմադիր դեկավարներն ու ապգային ապրելակերպ դէմքեր՝ բանակցելու եւ լուծելու համար երկրին տագնապը, յայտարարելով նախագահին կրաւեներակը:*

Հաղորդագրութեան մէջ յստակ չէր, սակայն թէ հրաւիրեալներուն կարգին են Իսլամական Փրկութեան Ճակատն ու անոր դեկավարները: Հանդիպումը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ 9ին: Զերուալ նամակներ յղած է կուսակցութիւններու եւ սենտիքաներու դեկավարներու, ինչպէս նաեւ քաղաքական եւ ապգային կեանքի վրայ կարեւորութիւն ներկայացնող անձնաւորութիւններու: Հանդիպումին նպատակն է գտնել յարմարագոյն ձեւերը բակմակուսակցական ժողովրդավարութիւն մը հաստատելու Այճերիոյ մէջ:

Զերուալ, որ մեծ յաղթանակ մը ապահոված էր անցեալ Նոյեմբերի նախագահական ընտրութիւններուն, խոստացած է վերջ տալ Այճերիոյ քաղաքական տագնապին՝ բանակցելով ընդդիմադիր չարժումներուն հետ, մինչ միւս կողմէ կը չարունակէ պողպատեայ բռունցքով ճնշել արմատական իսլամները, որոնք կ'ուզեն տապալել կառավարութիւնը:

●ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ գինեալ ներ Ուրբաթ օր ականուած ինքնաչարժ մը պայթեցուցած են հիւսիս-արեւելեան Պուրճ Մինայէլ քաղաքին մէջ՝ երեք կոհ եւ ութ վիրաւոր պատճառելով:

ՊԱՊԸ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿԵԼՈՒ ԿՐՕՆԱԿՈՐՆԵՐԸ

ՎԱՏԻԿԱՆ ՍԻԹԻ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Յովհաննէս Պօղոս Բ. Պապր կիրակի օր կոչ ուղղեց, որպէսզի անմիջապէս ապատ արձակուին Այճերիոյ մէջ անցեալ չարաթ առեւանգուած ֆրանսացի եօթը կրօնաւորները:*

Պապր դիտել տուաւ, որ կրօնաւորները պէտք է վերադարձուին իրենց վանքը, ուրկէ առեւանգուեցան, որպէսզի չարունակեն իրենց առաքելութիւնը Այճերիոյ մէջ, ուր տարիներէ ի վեր կը գործեն իրենց իսլամ բարեկամներուն մօտ:

Կրօնաւորները առեւանգողները (ենթադրաբար իսլամ գինեալներ) ցարդ որեւէ պահանջ չեն ներկայացուցած:

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
●ՍՓԱԿՆԵՈՒԻ
ՀԱՒՈՎ ԵՒ
ԿԱՐՄԻՐ ՍՕՍԻՎ
●ԱՂՅԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԻՐԱՔ ՁՕՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՍՊԱՍԷ ԲԱՐԵԿԱՄ ԵՐԿԻՐՆԵՐԷ

ՊԱՂՏԱՏ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Իրաք աչխատանք կը տանի, որպէսզի բարեկամ երկիրներ կարենան իրենց՝ ՄԱԿի հետ փարիւղի վաճառքի բանակցութիւններուն յառաջիկայ նիստին, որ պիտի սկսի Ապրիլ 8ին, Նիւ Եորքի մէկ:*

Իրաք եւ ՄԱԿ բանակցութիւնները սկսան Յունուարին իրաքեան սահմանափակ քանակութեամբ փարիւղ արտածելու համար: Եթէ այս բանակցութիւնները յաջողին, Իրաք իրաւունք պիտի ունենայ 2 միլիառ տոլարի փարիւղ արտածելու վեց ամսուան ընթացքին: Բարի կամքի նշան մը ըլլալու համար, որ կը նկատուի նախկին նիստերուն, Իրաք եւ ՄԱԿ յայտնեցան լուծել իրենց տարակարծութիւնները, յատկապէս հիւսիսային քրտաբնակ չրջաններու մէկ սննդեղէնի եւ դեղի բաչխումի հարցին չուրջ, որովհետեւ Պաղտատ չուզեր յաւելեալ իրաւասութիւններ տալ չրջանի մը, որ արդէն ինքնավար դրութեամբ մը կը գործէ Արեւմուտքի հովանաւորութեամբ:

Ուչադրութիւն կը ձնչէ, որպէսզի ՄԱԿ հաստատ մնայ եւ ինք ստանձնէ բաչխումի գործողութիւնը: Իրաք, իր կարգին, կը պնդէ, որ ինք իր յարմար նկատած ձեւերով կատարէ օժանդակութեան բաչխումը:

Իրաքցի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ կ'այցելեն Ձինաստան, Լեհաստան եւ եւրոպական այլ երկիրներ՝ գօրակցութիւն ապահովելու համար Պաղտատի կեցածքին:

ՄԱԿի ՈՒԺԵՐ ԿՈՂՈՊՏՈՒԱԾ՝ ԻՐԱՔի ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

ՔՈՒԷՅԹ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *ՄԱԿի դէտեր Կիրակի օր յայտնեցին, որ երեք գինեալներ յարձակած եւ կողոպտած են իրենց դիրքերէն մէկը՝ Իրաք - Քուէյթ սահմանագիծին վրայ: Միջադէպը տեղի ունեցած է իրաքեան գիծին կողմէն, Մարտ 23ին:*

Դիւանագէտներ դիտել տուին, որ Դեկտեմբեր 1994ի միջադէպէն ի վեր, նման վտանգաւոր երեւոյթ տեղի չէր ունեցած մինչեւ անցեալ չարաթ:

Սահմանագիծի վրայ հսկող ՄԱԿի ուժը անմիջապէս բողոքներկայացուցած է Իրաքի եւ մանրամասնութիւններ պահանջած միջադէպին եւ անոր պատասխանատուներուն մասին:

ՕՔԻՆԱՒԱՅԻ ՄԷՋ

ՃԱՓՈՆՑԻՔ ՑՈՅՑ Կ'ԸՆԵՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԽԱՐԻՍԽՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ

ՆԱՀԱ (ՕՔԻՆԱՒԱ), 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Նախագահ Պիլ Քլինթընի ճափոն այցելութենէն 2 չարաթ առաջ, ճափոնի տարածքին տասնեակ հագարաւոր մարդիկ ցոյց կատարեցին Կիրակի օր, Օքինաուայի մէջ, ամերիկեան գինուորական խարիսխներուն ներկայութեան դէմ:*

Ներկայ տագնապին արմատները կ'երթան մինչեւ անցեալ Սեպտեմբեր, երբ օքինաուացի 12 տարեկան աչակերտուհի մը բռնարարուած էր ամերիկացի 3 գինուորականներու կողմէ, որոնք ներկայիս արգելափակուած են:

Դէպքը մղած էր Օքինաուայի բնակիչները գանգատելու, թէ ինչո՞ւ ճափոնի մէկ ամերիկեան խարիսխներուն 70 առ հարիւրէն աւելին իրենց կղզիին վրայ կը գտնուի:

ՎԻԹԽԱՐԻ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ՄԸ՝ ՃԱՓՈՆԻ ՄԷՋ

ԹՈՔԻՕ, 31 (ՌԷՈԹԸՐ) - *Աչխարհի ամէնէն մեծ դրամատուներ Երկուչաբթի օր խորհրդանչական կերպով իր դուռները պիտի բանայ հանրութեան, յիչեցնելով, որ ճափոնի տագնապալի դրամատնային դրութիւնը հրակայական ուժ կը մնայ տակաւին:*

«Պանք Ոֆ Թոքիօ»ի եւ «Միթցուպիշի Պանք»ի միաձուլումէ ստեղծած է այնպիսի հիմնարկ մը, որուն ստացուածքները 72 թրիլիոն եէնի (679 միլիառ տոլար) կը հասնին, ինչ որ վեր ի վարոյ կը համապատասխանէ Ձինաստանի ապգային ընդհանուր արտադրութեան:

ՔԱՂՑԿԵՂԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԻՆ ՀԱՄԱՐ ՆՈՐ ՀՆԱՐՔ ՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 (ՌԷՈԹԸՐ).- Բրիտանացի խումբ մը գիտնականներ հնարած են *լազերային* սարքի նմանող լամբ մը, որուն միջոցով յաջողած են բուժել մորթի քաղցկեղի շուրջ 150 պարագաներ: Լամբը գործածուած է չտարածուող քաղցկեղ ունեցողներու վրայ եւ տուած է գոհացուցիչ արդիւնք:

Գիտնականները այս հնարքը կարեւոր յառաջդիմութիւն կը նկատեն քաղցկեղի դէմ պայքարի մէջ: Անոնք զայն պիտի փորձարկեն նաեւ ուղեղի, կուրծքի, *փրոսթաթի* եւ շարք մը այլ տեսակի քաղցկեղներու դէմ: Այս դրութիւնը կը կոչուի «*Ֆոթոտայնէմիք*» բուժումի միջոց:

ԽԱՂԱԼԻՔ ԶԷՆՔԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ԴԱԴՐԵՑՈՒՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 30 (ՌԷՈԹԸՐ).- Լոնտոնի խաղալիք վաճառող *Հեմլիզ* վաճառատունը որոշած է դադրեցնել խաղալիք կէնքերու վաճառքը. Մարտի սկիզբներուն Սկովտիոյ մէկ դպրոցին մէջ պատահած ջարդէն ետք ուր 16 փոքրիկ աշակերտներ կոհ գացած էին:

Մարդասպան Թոմըս Հեմիլթընն, որ կէնքերու փորձառու մըն էր, 4 տարի[illegible]

ԱՐՏԱԿ

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. ԽՄԲ. 239186 (ՊԷՅՐՈՒԹ), 260780-583026 (ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ), 260115 (ՏՊԱՐԱՆ)
AZTAG, TEL.RED. 239186 (BEIRUT), 260780-583026 (BOURJ HAMMOUD), 260115 (IMP.), P.O.B. 80860, BOURJ HAMMOUD
ԱԶԴԱԿ
هاتف دار التحرير ٢٣٩١٨٦ - بيروت - المطبعة ٢٦٠١١٥
٥٨٣٠٢٦-٢٦٠٧٨٠ برج حمود - ص.ب ٨٠٨٦٠ برج حمود
أرتاك